

Äripäev

Metsamajandus

aprill 2017 | nr 4 (12) | pollumajandus.ee

PALFINGER

EPSILON

*Parimad puidutõstukid
professionaalidele.
Müük ja hooldus!
Kohtumiseni Maamessil
välialal VP-100!*

VTA Tehnika AS | Tala 6, Tallinn | tel 506 3137 | mart@vtatehnika.ee | www.vtatehnika.ee

RENAULT
PRO+

Vaheta oma kasutatud kaubik uue Renault' vastu!

Renault KANGOO EXPRESS

Pack Clim L1
1,5 dCi 75 hj

Soodushind

11 990€

Keskmine kütusekulu
4,9 l/100 km
CO₂ emissioon 129 g/km

Renault TRAFIC
Pack Clim 2,7t L1H1
1,6 dCi 95 hj

Soodushind

17 990€

Keskmine kütusekulu
6,5 l/100 km
CO₂ emissioon 170 g/km

Renault MASTER
Pack Clim 3,5t L3H2
2,3 dCi 130 hj

Soodushind

22 990€

Keskmine kütusekulu
8,2 l/100 km
CO₂ emissioon 212g/km

Lai valik autosid kohapeal laos. Pakkumine kehtib kuni kaupa jätkub. Hinnad sisaldavad käibemaksu. Pilt on illustratiivne.
Renault' tarbesõidukid - Euroopas enimmüüdud aastast 1998.

Renault soovitab **elf**

renault.ee

TALLINN: Abc Motors AS - Paldiski mnt 105, tel: 674 7700 | **LAAGRI:** City Motors AS - Pärnu mnt 541, tel: 626 4070 | **TARTU:** City Motors AS - Jõe 9A, tel: 7367893 | **PÄRNU:** Pereauto OÜ - Pärlimõisa tee 24, tel: 447 7300 | **VILJANDI:** Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt 97, tel: 433 0987 | **HAAPSALU:** Tradilo OÜ - Tallinna mnt 73, tel: 473 1383 | **KURESSAARE:** Warma Auto OÜ - Tallinna 82a, tel: 453 0122 | **RAKVERE:** Wiru Auto OÜ - Kreutzwaldi 7, tel: 329 5560 | **NARVA:** Albion Motors OÜ - Kerese 40G, tel: 356 9333.

SISUJUHT

4-8 **Marko Pomerants:**
mustvalge debatt rohelisel
taustal

- 10-12 **Harmet:** suured mahud,
efektiivsus ja paindlikkus
- 18-19 **Weimeri** kaubamärgil uus
esindaja
- 20-23 **Maamessi** parimad palad
- 24-26 **PERSOON:** Hiiumaa
metsamees Aivar Mäetagas
- 30-32 **Ökoriik Eesti** – ilus ja
puhas riik igavesti
- 34-35 **Puiduenergia** ja tööstus
4.0 energiamajanduses
- 36-42 **Turbaäri Eestis:** kaks
korda sada
- 44 **Kuidas läheb maailma**
metsadel
- 46 **JURIIDIKA:** Kelle oma on
ulukikahju?

Metsamajandus

Toimetaja: Meelika Sander-Sõrmus,
tel 667 0108, e-post: meelika@pollumajandus.ee
Reklaami projektijuht: Raigo Piho,
tel 517 8716, e-post: raigo.piho@aripaev.ee
ftp.aripaev.ee/incoming/Rekl
Kujundaja: Margit Toovere, OÜ Kujundusvabrik
Fototoimetaja: Raul Mee, raul.mee@aripaev.ee

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195, (372) 667 0222
Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.

JUHTKIRI

Rahu, ainult rahu! Arutagem asju

Viimased kuud on metsanduse teemad laialt meedias kajastust leidnud. Ka meie kuukiri pole siin mingi erand.

Uurisime sektori tähtsamalt mehelt, keskkonnaministrilt Marko Pomerantsilt, kuidas asi on – palju raiutakse, miks raiutakse, miks ei suuda eri osapooled omavahel suhelda ja asju rahu-meelselt arutada.

Ministri arvamuslugu loob selgema pildi toimuvast. Marko Pomerants tõi välja kolm peamist põhjust, miks kogu see meediakära on tekkinud: esiteks on erinevad arusaamad metsamajandamisest jätkusuutlikkusest, teiseks koostöö puudulikkus erinevate osapoolte vahel ja inimeste vähenenud teadlikkus metsa majandamisest ning kolmandaks harjumus näha metsa teatud konkreetset paigas. Peamiseks konfliktiks ennetamise võimaluseks pakub ta välja kommuni-katsiooni. Nõustume sellega.

Mahe, öko või lihtsalt roheline? Märtsis valiti Eestimaa Roheliste erakonnale uus juht – tulihingeline noor looduskaitsja Züleyxa Izmailova, kes lubas seista selle eest, et Eestist saaks ökoriik. Tundus huvitav, sest on ju mitmeid erinevaid ühendusi, kes kõik seisavad kokkuvõttes ühe ja sama asja, puhta looduskeskkonna eest. Loos ökoriigist küsitlesime selle ühendava mõtte-tundeteo platvormi liikmed Rea Rausi ja Emil Rutikut, kes on absoluutselt veendunud just sellises elamis-olemismõttes.

Õhust ja armastusest ei ela.

Vaja on ka tarka majandamist – metsa-puidutööstus on ja jääb meie riigile oluliseks tootmisharuks, olles vähestest valdkondadest, mille väliskaubanduse bilanss on positiivne ja mis kasvatab Eesti jõukust. Vähetähtis ei ole ka see, et see tulu jõuab otseselt sektori, mille laias laastus moodustavad 38 000 töötajat, 110 000 erametsaomanikku ja RMK, kaudu kõikide Eesti kodanikeni. Harmet OÜ on puidutööstuse hea näide, kes teab, kuidas jätkusuutlikult ja efektiivselt majandada ning oma tegevuse läbi luua väärtust.

Ka maa seest tuleb miljoneid – turba näol siis. Selle sektori aastakäive on pea sada miljonit eurot ning siinset turvast müüakse ligi sajasse riiki.

Huvitavat lugemist!

MEELIKA SANDER-SÕRMUS
Metsamajanduse toimetaja

„Me oleme harjunud metsa nägema teatud konkreetsetes paigas. Kui seda seal enam ei ole, tekivad konfliktid.“

► Metsateemadel saab rääkida rahulikult, ole sa siis metsatööstur või kultuuriinimene.

FOTO: MEELIKA SANDER-SÕRMUS

METSARAIE

Mustvalge debatt ro

On küll aasta 2017, aga oleme jõudnud tagasi põhiteadmiste üle vaidlemiseni. Igaühel on oma tõde, olgu selleks siis kõige markantsema näitena vaidlused selle üle, kas maakera on kerakujuline (kontseptsioon, mida mina toetan) või endiselt lapik. Metsanduse teemal on ka arutelu mitmekihiline.

MARKO POMERANTS
keskkonnaminister

Selle kerakujulise maakera sees on üks teine maakera, mis on veidi suurem kui see välimine maakera. Kirjandusklassikast tuntud juhtum – Švejk siis. Erinevalt ilmasõja sõduri loost, pole küll üldsegi naljakas. Tegelikult kasutame me kõik metsa pakutavaid erinevaid hüvesid. Ainult roll võib eri ajahetkel olla erinev – omanik, töötaja, teenusepakkuja, tarbija.

Metsandusest kannatab rahulikult rääkida ka kultuuriinimestega. Jutuajamine oli küll põgus, aga katsetasin seda Helen Sildnaga, Tallinn Music Weeki emaga. Toimis. Nii on see toimunud ka riigikogu menetluses oleva metsaseaduse eelnõu ettevalmistamisega.

Erinevad osapooled arutasid ettepanekud läbi ja nii jõuti metsandusnõukogus järgmise protokollitud tõdemu-

helisel taustal

seni: “Nõukogu leidis, et viivitamatult tuleb asuda täitma kokkulepitud meetmeid salu- ja laanemetsa tüüpide vajaku vähendamise osas, see kompenseerib metsaseaduse eelnõus majandusmetsade viljakate boniteediklasside kuusikute raievanuse alandamise praeguselt 80 aastalt 60 aastale IA boniteedis ning 80 aastalt 70 aastale I boniteedis. Vastava metsaseaduse muudatusega saab edasi minna ning keskkonnaministeeriumil tuleb eelnõu valitsusse viia.”

See muidugi ei tähenda, et see tõdemus kajastab kõiki metsaseaduse muudatusi, aga aega kulus just eelnimetatud aspektile. Pärast mõni nädal tagasi toimunud “Foorumi” saadet, küsisin saates ühe eksperdina osalenud Eestimaa Looduse Fondi juhatajalt Tarmo

Tüürilt, et: “Tarmo, sel eelnõul on ju sinu allkiri samuti all!”. Ta kinnitas seda, sest oli kõikide arutelude juures (allkiri on siin ülekantud tähenduses M.P).

Seega, see eelnõu on erinevate huvidega inimeste koostöö tulem. Ma ei too seda aspekti välja selle taha puges, vaid teadvustades neile, kes veel pole seda mõistnud. Kordamine on tarkuse ema, seetõttu ka lühidalt laane- ja salumetsade kaitse vajaduse loogikast selle eelnõu kontekstis.

Vajadus range kaitse olemi üle vaatamiseks tuleneb sellest, et kuigi Eestis on saavutatud range kaitse pindalaline eesmärk 10%, pole seejuures arvestatud metsade tüpoloogilist esindatust. Kaitstavate alade kaitse-eesmärgid on enamasti seotud kas elupaikade või konkreetsete liikide kaitsega ehk kait-

sealade moodustamine lähtub teistsugustest ja konkreetsematest eesmärkidest. Tüpoloogiline esindatus on aga oluline Eestile omaste metsaliikide säilimiseks.

Statistika ja riiklik metsainvetuur

Kas me raiume omi metsi liiga intensiivselt? Vaatame hetkeks numbrite taha. OECD tõstis hiljuti avaldatud keskkonnaülevaates 2014. aasta näitel esile, et Eesti metsakasutus on üks intensiivsemaid. Esitasime OECD-le 2014. aasta kohta järgmised andmed: majandatavate metsade juurdekasv 11,5 miljonit tihumeetrit ning raiemah 10,4 miljonit tihumeetrit. Selle põhjal ei saa järeldada, et intensiivsus ongi 91%. Näiteks oli OECD andmearas 2000. aastal raiemahu ja juurdekasvu suhe 110% ning aastatel 2006–2007 jällegi alla 50% (47%).

Praeguseks on keskkonnaagentuur statistilise metsainventuuri (SMI) meetodikat täiustanud. 2015. aastal oli majandatavate metsade juurdekasv 13,9 miljonit tihumeetrit ning kaasaajastatud raiemahu suhe majandatavate metsade aastase juurdekasvu võrdluses ligi 75%.

Uue meetodika alusel on ümberarvutatud ka eelmiste aastate juurdekasvu ja raiemahu numbrid, mille põhjal on viimase kümne aasta keskmine raiemahu ja majandatavate metsade juurdekasvu suhe ligi 63%. Kui keegi peale keskkonnaagentuuri töötajate ütleb, et tal on teised andmed, siis peaks küsima, millele tuginedes seda saab väita? Vastus on, et ei saagi.

RMK huviorbiidid

RMK 2017. aasta eelarve näeb ette 3,8 miljoni kuupmeetri puidu varumise ja müügi. 2,9 miljonit sellest tuleb uuen- dusräietest, 0,6 miljonit harvendusräie- test; ülejäänud raadamistest (valdavalt kaitseministeeriumi metsad), ka trasside- ja liinide hooldamisest. Võrdluseks, 2016. aastal müüdi neli miljonit kuupmeetrit puitu.

RMK metsa majandamise põhimõt- teks on kõik raiutud langid võimalikult kiiresti ja optimaalsete kuludega uuenda- da kasvukohatüübile sobiliku puuliigiga. Selleks kasutatakse valdavalt istutamist.

Viimase viie aasta keskmisena on istutatud 66%, külvatud 5%, 18% jäetud looduslikule uuenemisele ja 11%-l tehtud maapinna mineraliseerumist (ei tähenda mineraalväetistega väetamist, vaid metsamulla paljandamist).

Istutada plaanitakse 2017. aastal 20,8 miljonit uut puud – 10 miljonit

mändi, 10 miljonit kuuske ja 0,8 miljonit kaske. Peagi läheb lahti.

Tunnetuse küsimustest

Kui puidu kasutusse, metsandusse ja metsade majandamisse suhtutakse üldjuhul positiivselt, siis peamine konflikt ühiskonnas tekib siis, kui tekib vahetu kontakt lageraiega. Meie teadlased on analüüsinud olukordi, kus lageraie on tekitanud avalikkuses palju pahameelt ning pakkunud välja lahendusi.

Konfliktide peamiseks põhjusteks on erinevad arusaamad metsamajandamise jätkusuutlikkusest, koostöö puudulikkus erinevate osapoolte vahel, samuti inimeste vähene teadlikkus metsa majandamisest ning harjumus näha metsa teatud konkreetsetes paigas.

Peamiseks konflikti ennetamise võimaluseks on kommunikatsioon, mistõttu on nt RMK kehtestanud "kõrgendatud avaliku huviga" ehk asumi- ja elamute lähedaste metsade majandamise juhendi. Juhendi kohaselt informeeritakse omavalitsusi ning piirinaabreid kavandatavatest raietöödest, kogukondade huvi korral arutatakse läbi sobivate metsamajandustööde valikuvõimalused ja kasutatakse ka majandamisvõtteid, mis võimalikult vä-

» Konfliktide peamiseks põhjusteks on erinevad arusaamad metsamajandamise jätkusuutlikkusest, koostöö puudulikkus erinevate osapoolte vahel, samuti inimeste vähene teadlikkus metsa majandamisest ning harjumus näha metsa teatud konkreetsetes paigas.

he häiriks kohalike inimeste elukorraldust.

Korra rakendamine ja sellega harjumine võtab ilmselt veel aega, aga esimesed näited on siiski juba olemas – Kolgaküla Harjumaal, Kilingi-Nõmme Pärnumaal. Ka Viimsis on huvilistele kaasamiskoosolek järgmise metsatööde hooaja ettevalmistamiseks toimunud.

Metsaseadusega oleme samuti astumas sammu lähemale, et soosida lage-

raie kõrvale ka muude raieviiside kasutamist, eelkõige turbe- ja valikraiet. Selliste raieviiside kasutamine mõjub looduskeskkonnale leebemalt ning tekitab ühiskonnas vähem vastuolusid.

Nähtavast ja nähtamatust me metsades

Üle 10% metsamaast ehk 240 000 hektarit on range kaitse all, lisaks on erinevaid majandamispiiranguid seatud umbes 15%-le ehk 346 000 hektarile. Vaatame hetkeks puude taha.

Arvatakse, et Eesti looduses elab ligikaudu 40 000 looma-, taime- ja seene-liiki. Nii nagu ligikaudu pool Eestit on kaetud metsaga, on ka ligikaudu poolel meie liikidest metsaliigid – seega on meie mets koduks ligi 20 000 erinevale olendirühmale. Võib öelda, et kõik nad kokku (sh paljud praegu veel leidmata liigid) ongi mets. Linnud, putukad, samblad, seened, samblikud – mitte ühelgi puuliigil pole ühtki sellist osa, mida keegi neist mingil ajahetkel kinnitumiseks, pesapaigaks, toiduks või veel millekski elutähtsaks ei tarvitsaks. Suur elurikkus loodusmetsas on metsale omamoodi kaitsepuhver, ükski mardikas ega seen ei saa liialt võimust võtta – ega näiteks suuri kahjustusi tekitada –, sest teda ümbritseb niipalju loo-

AUTRA

METSATEHNIKA JA PUIDUTÖÖSTUSE SEADMED

VÄÄRT TÖÖRIIST!

Halumasinad

LOGSET

PALAX

Lennartsfors

JENZ

UNTHA
shredding technology

Junkkari
Part of the MSK Group

CLEANFIX

METSATRAKTORID

PUIDUHAKKURID

SÕELAD

HALUMASINAD

SAEKAATRID

METSAVEOKÄRUD
JA TÖSTUKID

 info@autra.ee
  +372 6755440

www.autra.ee

U.R.B. GRUPP OÜ

Pakume alljärgnevaid tooteid:

- Põllumajandus-, tööstus- ja metsatehnika rehvid, veljed.
- Haagise- ja kärurattad. Poolteljed rummuga.
- DATHO/RAJU topeltratta komplektid.
- Kummiroomikud koppadele.
- Veoautode ja haagiste uued ja protekteeritud rehvid, veljed.
- ATV rehvid, veljed. ATV kärurattad, poolteljed rummudega.
- Bobcat, väikelaaduri rehvid, veljed, roomikud.
- Murutraktorite rehvid. Aiakärurattad.
- Sõidu- ja pakiautode, maasturite rehvid.
- Valuveljed-suurim valik.
- Maasturire mudarehvid (Maxxis, Malatesta, BF Goodrich, Hankook jt.)
- Tõstukite, laadurite rehvid, veljed.
- Elastikrehvid.
- Lumesaha kummiplaadid.
- CHAMPION õlid (täisvalik sõiduautost rasketehnikani).
- ALLIANCE / PRIMEX / GALAXY / BKT rehvid maaletooja hinnaga.

► Valgeselg-kirjurähnile meeldib meie metsades pesitseda. Neid on siin tuhandeid. FOTO ELMO RIIG/SAKALA/SCANPIX

duslikke vaenlasi (nt mardikate puhul), või ei anta talle (nt seente puhul) lihtsalt ruumi laiutamiseks. Tasakaalu leidmine on oluline nii metsaökosüsteemi sees kui ka selles, kuidas meie, inimesed, metsa kasutame.

Kui vaatame põhjala loodusmetsade hea ökoloogilise seisundi ühe tunnuna indikaatorliigi, valgeselg-kirjurähni käekäiku meil ja naabritel, näeme, et kui Eestis pesitseb praegu 3000–6000 paari, siis Soomes umbes 170 paari ning Rootsis vaid maksimaalselt viis paari.

Tunne põhjendatud uhkust oma metsade elurikkuse üle. Üheks metsalooduse jätkusuutlikkuse võtmeküsimuseks on, kuidas tagada (metsa)kaitsealade ökoloogiline sidusus ehk liikide levimisvõimalused ja ühenduste kaitsealade vahele jäävate majandatavate metsaalade kaudu. Viimase kümne aasta jooksul on valminud hulgaliselt teadustöid meie metsade elurikkuse, selle olulisuse ning säilitamise kohta.

Kõdupuidu tähtsus ja maht metsaaladel, säilikpuude arvu suurendamise olulisus raielankidel, erinevate liigirühmade levimisvõime piirid – nende ja veel palju muu kohta oleme kogunud uusi värskeid teadmisi, mida rakendades vältime metsalooduse vaesumist.

Sektori tulu saab suurendada

Viimastel kuudel üleskerkinud metsanduse teemalises debatis on tihti peale toodud ühe murekohana välja ka see, et meie metsadest pärit puitu ei vääri-

» Metsanduse valdkond mõjutab iga eestlast, seetõttu ootame kõiki aktiivselt uue perioodi arengutes kaasa rääkima.

ta kohapeal piisavalt hästi. Et suur osa ümarmaterjalist läheb ilma töötlemata piiri taha.

Tuleb tunnistada, et osalt see nii ka on – nii-öelda paberipuidust ekspordime me tõepoolest suure osa praegu ilma töötlemata. Seevastu kõrgema kvaliteediga puitu osatakse meil järjest enam kohapeal vääridada. Koguni nii hästi, et metsa- ja puidutööstuse lisandväärtus on viimase kahekümne aasta jooksul pea kümnekordistunud.

Ka paberipuiduga on lootust, et asjad lähevad peagi paremaks. Kui seni on Eestis ainuke suurem paberipuidu kasutaja haavapuitu kasutav Estonian Celli tehas Lääne-Virumaal, siis lähiajal otsustatakse, kas algatada riigi eriplaneering ligemale miljard eurot maksva puidurafineerimise tehase rajamiseks.

Kui olemasolev tehas tarbib aastas alla poole miljoni tihumeetri puitu, siis planeeritav puidurafineerimise tehase vajaks aastas umbes kaks miljonit tihumeetrit puitu, mis suures osas on võimalik katta praegu ekspordi mineva ümarpuidu arvelt. Samas planeeritakse

ligi kolmandik vajaminevast toormest importida, mis annab võimaluse ka selle osa väärimisest saadav tulu Eestisse jätta.

Kui rääkida sellest, millistes suurusjärgudes on paberipuidu hind ja rafineerimistehases toodetava tselluloosi hind, siis vahe on 4–5kordne – paberipuidu kuupmeeter maksab ca 30 eurot, aga tselluloosi hind on 130–140 eurot.

Kuna me oleme kokku leppinud, et raiemaht peaks jääma allapoole aastast juurdekasvu majandusmetsades, siis üheks suuremaks edasiseks puidu väärimise võimaluseks olekski importida rohkem puitu, anda sellele siin võimalikult palju lisandväärtust ning eksportida võimalikult kõrge hinnaga toodet. Seega ei peaks uue rafineerimistehase tulekut kartma. Panustama peame küll sellesse, et see rajataks parimat võimalikku tehnoloogiat kasutades ja võimalikult minimaalse keskkonnamõjuga.

Järgmine kümnend vajab kavandamist

Metsanduse valdkonna suunamiseks koostatakse iga kümne aasta kohta arengukava. Kehtiv arengukava lõpeb aastaga 2020 ning uue koostamisega on keskkonnaministeeriumis alustatud. Praegu tegelevad ametnikud taustandmete kogumisega, et seada paika arengukava raamistik, kirjeldada võimalikud lahendamist vajavad probleemid ning koostada tegevuskava.

Arengukava koostamine saab ametliku alguse siis, kui seda on otsustanud valitsus. Seejärel moodustab keskkonnaminister töögrupi, kelle tegevuse kaasatakse metsandusega tegelevad uurimisasutused ning muud olulised metsandusega seotud huvigrupid.

Metsanduse arengukava peamine eesmärk saab olema jätkusuutliku metsanduse tagamine. Selle all mõistetakse metsade kaitset ja majandamist sellisel viisil ja sellises ulatuses, mis tagab nende elustiku mitmekesisuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ning potentsiaali praegu ja võimaldab ka tulevikus teisi ökosüsteeme kahjustamata täita ökoloogilisi, majanduslikke ning sotsiaalseid funktsioone kohalikul, riigi ja maailma tasandil. Seda printsipi silmas pidades on koostatud kehtiv ning saab olema koostatud ka uue perioodi arengukava.

Metsanduse valdkond mõjutab iga eestlast, seetõttu ootame kõiki aktiivselt uue perioodi arengutes kaasa rääkima. Metsanduse arengukava on üks vähestest, mille vastavalt metsaseadusele kinnitab riigikogu, loodetavasti juba aastal 2020.

■ Eelmisel aastal sai OÜ Valga Puu tehnika-park täiendust uue ketasadra näol.

Valga Puu OÜ uuendab metsad tulevastele põlvedele

Kevad on OÜ Valga Puu metsameestel kiire aeg. Raietöid teeme minimaalselt ning keskendume metsa uuendamisele. Lühikese aja jooksul, kui looduslikud tingimused selleks on võimalikult soodsad, loome eeldused uue metsapõlve tekkimiseks. Oleme viimastel aastatel istutanud Eesti metsadesse ca 700 000 taime aastas ning iga kevad on selle tegevusega seotud enam kui 100 inimest.

Metsauuendustööde planeerimisega alustame tegelikult juba varem, et õigel ajal oleks olemas vajalik kogus istutusmaterjali ning ka tööjõud. Uuendamine algab lõppraie planeerimisega, selle käigus otsustame uuendusviisi ja aja, teeme valikud puuliikide puhul vastavalt metsa kasvukohatüüpidele ning püüame leida võimalikult parimad lahendused. Uuendamislükkena kasutame metsataimede istutamist, seemnekülvi ning looduslikule uuenemisele kaasaaitamist.

Kuna Eesti asub metsavööndis, uueneb suur osa metsaaladest ilma inimese sekkumiseta, pigem on küsimus selles, kas me oleme rahul uueneva puuliigiga ning selle kvaliteediga. OÜ Valga Puu jätab looduslikule uuenemisele ca 40% oma metsaaladest. Istutamine on vajalik juhul, kui tundub, et looduslikult ei pruugi tekkida kasvukohale sobivat puistut

■ OÜ Valga Puu metsaülem Kaupo Valb ettevõttele kuuluvat noorendikku üle vaatamas.

või liigniiskuse ja suure rohukasvu tõttu võtab looduslik uuenemine väga kaua aega.

Metsauuendamisest kõige enam kasutame istutust 3- kuni 4aastaste avajuursete kuuseistikutega või 2aastaste männi ja kase potitaimedega. Istutamisele eelneb alati maapinna ettevalmistus, mille teeme võimaluse korral juba sügisel või ka vahetult enne istutust. Maapinna ettevalmistamine lihtsustab taimede istutamist ning juurdumist ja hõlbustab ka hilisemat taimede hooldamist, sest viljakates kasvukohtades on rohukasv tugev ning taimi ei pruugi hoolduse käigus näha.

OÜ Valga Puu uuendab istutamise ja külvi teel aastas keskmiselt 500 ha metsamaad, millest 300 ha on meie oma metsades ning ülejäänud metsaomanikele, kes on meile usaldanud oma metsade majandamise.

Metsade uuendamine ja kasvatus on meie jaoks kõige suurem prioriteet. Eesmärk on kasvatada terveid ja tootlikke metsi. Selleks investeerime pidevalt nii seadmetesse kui ka teadmisesse. Meil on pikaajalised lepingud metsataimekasvatajatega nii Eestis kui ka Lätis.

Metsa terviseks!

**Kaupo Valb
metsaülem**

www.valgapuu.ee

OÜ HARMET

Suured mahud, efektiivsus ja paindlikkus

Kaks aastat Äripäeva puidutööstuse edetabeli võitnud OÜ Harmet on mitu viimast aastat kasvus olnud.

TEA TARUSTE
kaasautor

2015. aastal kasvas Eesti üks suuremaid moodulmajade ja ehitussoojakute tootja eelnenud aastaga võrreldes käivet 42 ja kasumit 84 protsenti. 2016. aasta lõpetas Harmet koos tütarettevõtetega 64,6 miljoni eurose käibega, kasumit teeniti viis miljonit eurot.

“Oleme pingutanud ja efektiivsust kasvatanud, oleme leidnud pikaajalisi partnereid, kellega osadest on tööd kokku lepitud aastani 2021. Aga loorberitele puhkama jääda ei või. Tegeleme aktiivselt müümisega, müügiesakonna arendamisega, kuna seoses uue tehase avamisega juulis meie toodangumaht kahekordistub. Magame rahulikult siis, kui tootismahud on vähemalt pool aastat ette välja müüdud,” rääkis ettevõtte juhatuse esimees Toomas Kalev.

◀ **Toomas Kalev: magame rahulikult siis, kui tootmismahud on pool aastat ette välja müüdud** FOTOD: ANDRES HAABU

MIS ON MIS OÜ Harmet

Projekteerib, toodab ja püstitab ruumelementidest hooneid ning toodab ehitussoojakuid.

Asutatud 1992, moodulmaju toodab alates 1997. 2015 asutas keerulisemate eriprojektide jaoks tütarettevõtte Harmet Constructions OÜ.

Omanikud läbi ettevõtete Toomas Kalev, Toomas Linamäe ja Ivar Valdmaa.

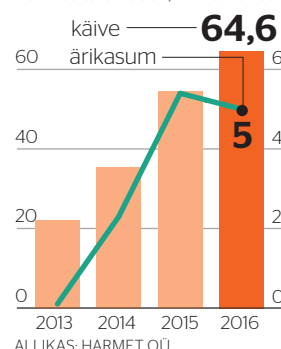
Ekspordib lõviosa toodangust Skandinaaviasse – 70% Rootsi, 19% Soome, 5% Norra.

Käivitab tänavu juulis uue tehase Harkus, ametlik avamine toimub 20. oktoobril.

Töötajaid praegu 545, liisandub ca 150. Tööjõukulud 2015. aastal 7,1 miljonit eurot, kasvades aastaga 31%.

VÕRDLU Muljetavaldav kasv

Harmeti tulemused, mln eurodes

Ta lisas, et käesoleva aasta lõpuni on töödeportfell täidetud.

1997. aastal moodulmajade tootmisega alustanud Harmeti tootevalik on lai: ehitussoojakutest hotellide ja kortermajadeni. Ruumelementidest valmivad standardtooted, mida saab toota väga lühikese ettevalmistusajaga, aga ka eritellimused, mille täitmiseks valmisutakse pikalt.

“Hinnaläbirääkimised, lepingutingimuste kokkulepped, hoone projekteerimine, materjalide tellimine – vajame aega, et seda korrektselt teha. Hetkest, mil alustame kliendiga läbirääkimisi, võib tootmiseni jõudmiseks kuluda kuni kuus kuud,” selgitas Kalev protsessi.

Soovi korral paigaldatakse ka sisustus

Harmeti toodang läheb peamiselt Skandinaaviasse, 2015. aastal suurenes oluli-

selt eksport Rootsi. Kalevi sõnul on just Skandinaavia maades ruumelementidest hoonete püstitamine kõige laiemalt levinud. “Hiljuti Venemaad külastades jäi arusaam, et ruumelementidest ehitamine on nende jaoks võõras ja ka puitkarkass pole eriti teema. Puitmaja on nende jaoks ikkagi ennekõike palkmaja,” märkis ta.

Kalev selgitas, et kahemõõtmeliste elementide tootjatest ei peaks tegelikult rääkima kui puitmajatootjatest, vaid kui elementide tootjast. “Puitkarkass moodustab hoonest julgelt alla poole maksumusest ja töömahust. Ülejäänud osas on hoone valmimisel tegemist ikkagi pigem ehitamise, mitte tootmisega. Meil valmib tehases 90% majast, paigaldatud on kõik ukSED-aknad.”

Harmeti majadel on teostatud siseviimistlus ja enamus välisviimistlusest, ehi-

tatud välja elektri-, vee- ja kanalisatsioonisüsteemid, paigaldatud kõik sanitaarseadmed, ventilatsioonisüsteem, köögmööbel ja -tehnika. Tulenevalt kliendi soovist on võimalik paigaldada ka kogu sisustus.

Toodangut paigaldab nii Rootsis kui ka mujal Harmeti tütarettevõtte Harmet Modular Building. Olenevalt töömahtudest on aeg-ajalt olnud vajadus kasutada ka kohalike ehitusettevõtete teenuseid.

Suured mahud toovad kasumi

Praegu käib tootmine kolmes tehases, milles kokku ligi 20 000 ruutmeetrit tootmispinda, lisaks tegutseb 13 000 ruutmeetril tütarettevõtte Harmet Construction. Juulis avab ettevõtte Harkus uue tehase, mis toob juurde 23 000 m² tootmispinda ja toodangumahtude kahekordistumise, viies käibenumbri üle 100

miljoni euro – 2018. aasta käbeks oodatakse 145 miljonit eurot.

Kalevi sõnul pole ruumelementide tootmine just kõrgete marginaalidega äri. Kasumi saamiseks peavad mahud olema suured ja seda peabki ta Harmeti üheks oluliseks eeliseks konkurentide ees. Suured kinnisvaraarendajad ja rendiettevõtted ei hakka ju kümne väikefirma käest pakkumisi küsima, et vajaliku mahtu kokku saada, vaid eelistavad tellida ettevõttest, kes suudab nende vajadused võimalikult kiiresti rahuldada.

“Selliseid suuri tootjaid turul just palju pole. Eesti on Euroopa suurim puitmajade eksportija, ent sektori käibest üle poole annavad neli suurettevõtet. Samas ei tähenda see kaugeltki, et tegutseme konkurentsivabalt. Konkurente leidub nii Eestis kui välismaal,” tõdes Kalev.

Rõhk efektiivsusel

Juhatuse esimees peab kõige olulisemaks Harmeti edu teguriks suutlikkust efektiivselt tegutseda: “Oleme viimastel aastatel külastanud paljusid Euroopa tehaseid. Sakslased ütlevad, et kogu tootmisettevõtte rahast teenitakse 80% kontoris ja 20% tehastes. Protsesside juhtimine ja täpsus on üliolulised – sinna võib tohutult raha kaotada, kui ei suudeta efektiivselt planeerida.”

“Me ei saa enam pidada Eestit odava tööjõuga maaks – selle mõtteviisi tuules kaugele ei purjeta. Peame efektiivsuse saavutama planeerimise ja juhtimisega: et protsess kulgeks õlitatult juba alates müügist, et poleks tühje seisakuid. Sa võid kolm kuud tohutult rabada ja tellimusi täita, aga kui järgmised kaks kuud tööd pole, sööd oma kasumi ära. Kogu ahel peab toimima ideaalselt, kogu aeg,” rõhutas ta.

Materjalide kättesaadavusega praegu õnneks suuri probleeme ei ole. Kalev meenutas buumiaegu, mil tootmiseks vajaliku materjali kättesaamine oli ebastabiilne: “Kardan seda rasket situatsiooni, kus kõigil läks nii hästi, et midagi saada ei olnud. Ükski rahanumber ei lugenud.”

Harmetit nimetatakse puitmajatootjaks, ent puidu osakaal võrreldes muude materjalidega nagu kütte- ja ventilatsioonüsteemid, santehnika, elektrisüsteemid jm, on eelarves üsna väike.

Raske tööjõuga

Majatootjate üks suuremaid murekohi on Kalevi hinnangul hoopis inimressurs: projekteerimise osa tootmises ei või alahinnata ning tarku insenere pole sugugi lihtne leida.

Efektiivsuse taga on ka hästi teostatud projekteerimine, sest ümbertege-

▲ Lisaks puidutöötlemisele on Harmetil plaanis alustada ka metallitoodete tootmisega.

„Sa võid kolm kuud tohutult rabada ja tellimusi täita, aga kui järgmised kaks kuud tööd pole, sööd oma kasumi ära. Kogu ahel peab toimima ideaalselt, kogu aeg.“

**Harmeti juht ja üks omanikke
Toomas Kalev**

mine maksab tohutult. “Hea insener on nagu hea kokk – mitte see, kes teeb hästi süüa, vaid see, kes teeb odavalt ja hästi. Inseneri töö on mõelda läbi ja pakkuda välja optimaalsed lahendused, et asju mitte üle dimensioneerida ja kuidas tootmises aega kokku hoida.”

Kalev märkis, et ka tootmistöötajaid pole lihtne leida ja tõusvad tööjõukulud panevad mõtlema tootmise suuremale automatiseerimisele.

Harmet on viimaseil aastail investeerinud lisaks uue tehase ehitusse ja seadmetesse ka inimestesse ja nende väljaõppesse. Laienemisplaanide ja uue tehase

avamisega seoses vajab Harmet juurde ligi 200 töötajat. “Värbamisega oleme juba alustanud. Avasime oma 2500ruutmeetrise koolituskeskuse, kus inimesed saavad esmase väljaõppe ja läbivad ohutusalase instruktööri. Ohutusele ja olmetingimustele oleme valmivas tehases ekstra tähelepanu pööranud,” märkis Kalev.

Juurte juurde tagasi

Hoogsale arendustegevusele lisaks plaanib Harmet alustada taas metallitoodete tootmisega oma esimeses Tutermaal asuvas tehases, kus on tootmispinda pea 3000 ruutmeetrit. “Kunagi me metallitoodanguga alustasime, nüüd pöördume oma juurte juurde tagasi. Esialgu katsetame omatarbeks toota – praegu ostame 80% enda muu toodangu tarbeks vajaminevaid detaile alltöövõtuna sisse,” avaldas Kalev.

Nõudlikke väljakutseid – tehase käivitamine, tootmismahude kasvatamine, metallitoodete valmistamine – Harmetil jagub ja seetõttu praegu uusi investeeringuid ei plaanita. Ometi pole need Kalevi sõnul ka välistatud: “Oleme oma väikese omanike ringiga valmis kiiresti reageerima ja otsuseid vastu võtma. Kui avaneb mõni hea võimalus, teeme plaanid ümber.”

WoodMaster

metsa- ja maaparandustööd

Tegevusalad:

- Metsa ülestöötamine ja väljavedu
- Vösaraie ja väljavedu
- Kraavikallaste ja metsasihtide puhastamine
- Kaevetööd ekskavaatoriga
- Kändude juurimine

Kontakt:

Woodmaster OÜ
Tammsaare tee 47, Tallinn 11316
GSM +372 50 93152
info@woodmaster.ee
www.woodmaster.ee

Roheliste erakonnal uus juht

Märtsis valis Eestimaa Roheliste üldkogu oma uueks juhiks Noorte Roheliste liidri ja looduskaitse Züleyxa Izmailova.

“Minu eesmärgiks, nagu paljudel teistelgi rohelistel, on Ökoriik. See tähendab muu hulgas laste ja eakate vaesusprobleemi lahendamist, kohaliku pestitsiididest vaba toidu pakkumist haridus- ja raviasutustes ning üleminekut hajusa taristuga taastuvenegiale,” ütles uus juht Izmailova.

“Leian, et riigi väiksust silmas pidades on praegune olukord lubamatu ning senisest riigijuhtimisest tulenev ohustab otseselt meie keele ja kultuuri püsimajäämist. Me tahame, et juba sügisestel valimistel pöörataks omavalitsuste areng tervikliku maailmavaate, õnnelike inimeste ja loodusega kooskõlalise

KES ON KES Züleyxa Izmailova

Keskonnaaktivist, ajakirjanik, vabakutseline fotograaf, Erakond Eestimaa Rohelised juhatuse esimees.

MTÜ Noored Rohelised

eestvedaja ja vabatahtlik keskkonnaorganisatsioonis Eesti Roheline Liikumine.

Põhiteemadeks taastuvenegia, divestment, rohekasv, ühistuline tegevus, mahetoit ja loomade õigused.

Eesmärkideks päästa lendorav ja luua Ökoriik.

Eestimaa Roheliste uus juhatuse

Aseesimehed Aleksander Laane ja Andrei Gudim.

Liikmed Marko Kaasik, Kaspar Kurve, Joonas Laks, Olev Andres Tinn, Timur Sagitov, Külli Reimaa.

▲ Roheliste eesotsas noorem põlvkond: 32aastane Zuzu ehk Züleyxa Izmailova.

kodukandi loomise suunas,” lisas ta.

Erakonna eelmise esimehe Aleksander Laane sõnul on Izmailova väga kiiresti õppiv ja julge uue põlvkonna juht. “Ta on end näidanud suurepärase eestvedajana lendorava ja metsade kaitse kampaaniates, olles ka erakonna aseesimees. Ma ise ei kavatse kuhugi kaduda, vaid jään uut juhti

koos kogu meeskonnaga toetama,” kiitis Laane uut juhti.

Roheliste erakonna aseesimehe Andrei Gudimi sõnul on Laane ja eelmine juhatuse teinud väga head tööd. “Lisaks on nad vähendanud meie võlgasid tublisti ja loonud viljaka pinnase edaspidiseks eduks Eesti poliitikas. Tunneme ennast sellise jõuna, mis konsolideeriks eestimaa-lasi Eestimaa puhta maa, vee, toidu ja metsade kaitseks.”

“Ootame meie ridadesse ja toetajate hulka uusi huvilisi, kes on otsinud selget suunda, kuhu Eesti peaks liikuma,” lisas Gudim.

Erakond on otsustanud osaleda tänava oktoobris kohalike omavalitsuste valimisel Tallinnas oma nimekirjaga, teistes piirkondades, sh Tartus, osaletakse valimisliitudes.

METSAMAJANDUS

- Kvaliteetne ja kiire metsahindamine
- Metsamajandamiskavade koostamine
- Erapooletu eksperthinnang
- TASUTA konsultatsioon

FORESTER

FORESTRY EQUIPMENT

**Koos Saksa, Soome ja Rootsi partneritega oleme Eestis
rajanud metsatehnika, haagiste ja tõstukite tootmise.**

Kerguse ja konstruktsiooni tugevuse poolest on meie tehnika üks parimaid.
Meie tooted läbivad põhjaliku sertifitseerimise ja kontrolli.

KEVADKAMPAANIA

kõik tooted soodustusega kuni 40%!

Nädal aega taotleda Natura hüvitist

Tänavu võtab Erametsakeskus Natura 2000 erametsamaa toetuse taotlusi vastu kuni 22. aprillini. Uudne on see, et nüüd on võimalik hüvitist taotleda ka sihtkaitsevööndisse väljaspool Natura võrgustiku ala.

Toetuse eesmärk on hüvitada erametsaomanikule looduskaitsete piirangute tõttu saamata jäävat tulu.

“Hea meel on, et nüüdsest laieneb hüvitis ka metsaomanikele, kelle mets jääb Natura võrgustikust väljapoole, kuid on ometigi rangete piirangutega koormatud,” märkis SA Erametsakeskus juhatusel Jaanus Aun. “Kogu ühiskond tarbib hüve, mida selline puutumatu looduskeskkond pakub. On õiglane, et eraomandi kasutuspiirangud ka piisavalt hüvitatud saavad,” täpsustas ta.

Kõige kiiremini ja mugavamalt saab hüvitist taotleda e-PRIAs, kus vajalikud andmed on eeltäidetud metsaomaniku kuuluvate toetusõiguslike metsaaladega ning taotluse saab esitada vaid mõne

110 €

hektari kohta aastas on hüvitise määr sihtkaitsevööndis ning 60 eurot hektari kohta aastas Natura 2000 alal piiranguvööndis, hoiualal ja projekteeritava alal.

VAATA VEEBIST

Hüvitise taotlemise tingimused, ühistute vastuvõtuajad ja kontaktid.

www.eramets.ee

minutiga. E-taotluse allkirjastamiseks on vajalikud kehtiv ID-kaart ja PIN-koodid või mobiil-ID.

Taotluste täitmisel ja esitamisel aitavad metsaühistud üle Eesti.

METSAMAJANDUS

Keskkonna- projektidele 7,2 miljonit

KIKi nõukogu otsustas 21. märtsi koosolekul toetada riigi kohustuste täitmiseks olulisi keskkonnaprojekte kokku 7 222 903 euroga.

Enim projekte rahastatakse looduskaitse programmist – kuus projekti saab kokku kaks miljonit eurot.

390 000 euro eest puhastatakse natajaätmeid Koolme maaüksusel, 0,5 miljonit eurot suunatakse kaitsealuste loomade tekitatud kahjude kompenseerimiseks, 136 000 euroga toetatakse angerja asustamist siseveekogudesse. Ühe miljoni euro ulatuses otsustati toetada loodushoiutoid 2017. ja 2018. aastal. Samuti rahastatakse mitmeid uuringuid ja arendustegevusi, mis on seotud keskkonna parandamise vajaduse ning rahvusvaheliste kohustustega.

Lisaks ootab tänavu jagamist veel 15 miljonit eurot avatud vooru kaudu, nende otsusteni jõutakse mai lõpuks. Taotlusi laekus 845, kokku 35 186 899 eurole.

METSAMAJANDUS

Mõisaküla Masinatehase SOODUSPAKKUMINE

**NÜÜD KA
RENDIVÕIMALUS**

**Võsagiljotiinid
13 kuni 21 tonniste
ekskavaatoritele
4990.00***

* Hinnale lisandub
käibemaks 20%

Mõisaküla Masinatehas OÜ
Tel. 5628 6151
info@mtm.ee
www.mtm.ee

HYDROPOWER
HÜDRAULIKA JA PNEUMAATIKA

Hüdraulikakomponendid ühest kohast! Erilahendused!

HYDAC

Nordhydraulic
HYDAC INTERNATIONAL

BRIDGESTONE
HÜDROVOOLIKUD

Komponentide jae- ja hulgimüük Süsteemide koostamine ja ehitus

NB! Püsikliendi soodustused!

**Nüüd avatud ka filiaal Jõgeval
Tallinna mnt 2e.**

Tel: 502 1306

E-post: jorgeva@hydropower.ee

Ringtee 12a, Tartu

Tel: 7344 430

E-post: info@hydropower.ee

www.hydropower.ee

Weimeri kaubamärk sai Eestis uue esindaja

Mõisaküla Masinatehas OÜ omandas läbi emaettevõtte Helmetal IMS OÜ metsahaagiste ja -tõstukite tootja Weimer OÜ pankrotivara ning kaubamärgi. Tehinguga laieneb ja mitmekesistub Mõisaküla Masinatehase toodang ning suureneb personal.

MEELIKA SANDER-SÖRMUS / GERLI RAMLER
pollumajandus@pollumajandus.ee

Tehingu maksumust ettevõtte avaldada ei saa. “Weimeri kaubamärgi ja seadmete omandamine annab uusi võimalusi võita turuosa meie sihtturgudel ning laiendada senist põllu- ja metsamajandusmasinate valikut,” ütles Mõisaküla Masinatehase juht Enno Lilleste.

Mõisaküla Masinatehases alustati raudteedepoo ja vagunite ehitusega tegevust juba tsaariajal ehk ligi 120 aastat tagasi, mis teeb ettevõttest tõenäoliselt Liivimaa ühe vanima metallitöotleja. Nõukogude liidu ajal valmistati kett ekskavaatoreid.

Praegu on ettevõttel umbes 3500 ruutmeetrit lao- ja tootmispinda, kus toimuvad uuendustööd ning paigaldatakse uut värviliini.

Tehas toodab traktorite esilaadureid, neile vajalikke tööriistu ja lumesahkasid, lisaks erinevaid võsagiljotiine ekskavaatoritele ning muid masinaehitusega seotud tooteid.

“Usun, et oleme liidrid suurtele ekskavaatoritele mõeldud võsagiljotiinide SCORPION 3010 müügis ja rendis. Katsetused on lõppenud keskmise võsagiljotiiniga SCORPION 2510, mis on mõeldud 8–13tonniste ekskavaatoritele. Hakame senisest enam pakkuma ka oma kõige

väiksemat võsagiljotiini SCORPION 1510, mis sobib suurepäraselt Weimeri toodetele,” ütles Lilleste.

Tooted enamasti ekspordiks

Lilleste sõnul on lisaks neile Eesti turul suuremad metsaveokärude ja -tõstukite tootjad Palms, Oniar ja BMF, kes oma tooted valdavalt ekspordivad.

“Ka meie tooted on suures osas ekspordiks. Peamise rõhu asetame esmalt Ukrainasse, Valgevenesse ja Bulgaariasse. Neist riikidest on laekunud esimesed tellimused, mida ka täidame,” selgitas Lilleste.

Et Weimeri kärusid ja tõstukeid on arendatud üle 20 aasta ja tõstukite valmistamisel kasutakse eriteraseid, siis on need tuntud ja hästi omaks võetud. Seda toetab tõsiasi, et Valgevenes hüütakse metsaveokärusid Weimeriteks.

Laienemiseks vajatakse töötajaid

Praegu töötab Mõisaküla tehases 13 inimest, kuid lähiajal tahetakse juurde võtta vähemalt 4–5 metallitöötajat ning tehnoloogijahi-tootearendaja.

“Kahjuks on Eesti äärealadel rahvaarv kahanemas ning ka meile seab see head töötajate leidmisel omad piirid ette. Praegu on vanim töötaja tehase endine tootmisjuht, kes vaatamata oma 80. elu-

ÜKS VALIK TOODETEST Tõstuk We-6700

Noole ulatus	6,7 m
Tõstemoment, bruto	63 kNm
Tõstejõud 4 m ilma haaratsi ja rotaatorita,	755 kg
Tõstejõud täisulatusel ilma haaratsi ja rotaatorita	520 kg
Pöördemoment	11,1 kNm
Pöördeulatus	360°
Pöördesilindrite arv	4
Töörõhk	190 bari
Kaal ilma tugijalgadeta ja jagajata	750 kg
A tüübi tugijalgade kaal	170 kg
B tüübi tugijalgade kaal	210 kg
Standard haaratsi ja rotaatori kaal	113 kg

aastale teeb paljudele noortele silmad ette,” räägib Lilleste murekohtadest, nentides, et välistatud pole renditööjõud ukrainlaste näol.

Samuti toob ta välja maakohtade omavalitsuste passiivsuse, sest kuigi olakse laienev tööandja ja potentsiaalne eksportöör, pole Mõisaküla linnavalitsus suutnud leida vahendeid tehaseeni ulatava tee kordategemiseks.

◀ Tõstuk WE-6700 on tuntud nii meil kui Ukrainas. FOTO: MÕISAKÜLA MASINATEHAS OÜ

Rootsi kvaliteet aastast 1970

EcoLog®

Masinaid, mis suudavad hakkama saada väga erinevatel ja rasketel maastikel

✓ UUED ECO LOG E-SEERIA HARVESTERID

- Volvo Penta mootor, EURO 4
- 5 hüdraulika pumba, mis tagavad kõikide tööorganite üheaegse võimekuse
- Uus jahutussüsteem tagab masina optimaalse töötemperatuuri ka suurtel koormustel. Eraldi pump hüdroõli jahutuseks.
- 350 pöörav kabiin

✓ TEHASE GARANTII 2 AASTAT VÕI 3 000 TUNDI

✓ TASUTA HOOLDUSED GARANTIIPERIOODI JOOKSUL

✓ ESINDAJA POOLNE OPERAATORI KOOLITUS

✓ SOODNE INTRESS NORDEA LIISINGULT

OÜ MAA- JA METSATEHNIKA

tel: +372 50 39 888 • info@eco-log.ee • www.eco-log.ee

MEHKA

Juba 25 aastat teiega!

Murutraktorite kevadhinnad Uus Tartu kauplus avatud! niidavad jalust

Müük ja hooldus

www.mehka.ee

VÕRU, Pikk 17b, tel 782 8256
VÕRU, Vabaduse 4b, tel 782 8250
VALGA, Pikk 4, tel 767 9180
OTEPÄÄ, Valga põik 3, tel 766 1890
TARTU, Turu 34, tel 733 3095
TALLINN, Peterburi tee 34, tel 655 7177

Maamessi parimad palad

Tänavu 20.-22. aprillini Tartus toimuval Maamessil saab metsandus- tehnika huviline uudistada nii metsavarumisseadmeid kui -masinaid, saeveskeid ja kuivateid ning erinevaid puidutöötlemisseadmeid. Jagatakse nõu metsa kasvatamise, hooldamise ja uuendamise teemadel. Meie uurisime, mis võiks olla need masinad-seadmed, mida kindlasti tasuks messil uudistama minna.

Kaugjuhitav kännufrees

Esmakordselt esitleb Aiatäht OÜ messil väga hea läbivusega kaugjuhitavat roomikutel kännufreesi LASKI PREDATOR P 50 RX.

Laiendatav roomikutega raam ja madal raskuskese tagavad masina stabiilsuse ning võimaldavad sel töötada ka keerukamal ning raskesti ligipääsetaval maastikul. See kännufrees on mõeldud professionaalsele kasutajale, kel vaja masin pidavalt töös hoida (haljastajad, pargi- või teehooldajad, arboristid jne). Minimaalne laius, 780 mm, võimaldab seadme mugavat transporti ja hoiustamist (laiendatav šassii). Maksimaalses laiuses 1180 mm.

Kogu seade on kontrollitav kaugjuhtimispuldiga. P50RX kännufreesi on võimalik vastavalt vajadusele juhtida kas manuaalselt või raadio teel

▲ Roomikutel kännufrees on sobilik tööks ka raskesti ligipääsetaval maastikul.

RC juhtpuldiga. Känd purustatakse maapinnast 600 mm kõrguselt ja kännu maa-alune osa kuni 380 mm sügavuselt. Eemaldatava kännu diameetri osas piirangud puuduvad.

Kännufrees on väga kom-

paktne ning mitmekülgne. Lisavarustusena on võimalik paigaldada buldooser, mulcher ja vints. Täishüdrauliline, No-Stress süsteem, Multi-tip terad: mugav opereerida ning lihtne ja kerge hooldada.

Uudne puiduhakkur

Salo Machinery pakub uutset Biber Powertruck Vican puiduhakkurit

Tegemist on ilmselt Eesti võimsaima hakkuriga, mille ülekanne tuleb alusauto Volvo FH16 750-hobujõuliselt mootorilt. Masin sai valmis aprillis 2016, millele järgnesid üheksa kuud kestnud katsetused valmistajatehases.

◀ Salo Machinery on Eschlböck Biber puiduhakkurite esindaja nii Soomes kui kogu Baltikumis.

AEDADE KUJUNDAMINE JA HOOLDUS

Meie saame abiks olla!

ROBOTNIIDUKID

HIND
1249€

*Teostame
ka paigaldust*

MURUNIIDUKID

SOODUSHIND
329€

HIND
~~369€~~

PAKKUMINE AIAPIDAJALE "VAJAN ENAMAT KOMPLEKT"

189,00 €

Saag24 hind:
189€

ALGAJA AEDNIKU PAKETT

74,00 €

Saag24 hind:
74€

UUS! HÜDROPRESSI STARDIKOMPLEKT

1999,00 €

KÕIK KOOS
ON SOODSAM! **-25%**

*Vaata
lähemalt*

www.saag24.ee, Telefon +372 55 638 404, info@saag24.ee

Profile mõeldud halumasin

Konekesko Eesti on messil suure tehnikapargiga – nagu ikka on esindatud nii põllu- kui metsatehnika.

Uudistama tasub tulla Hakki Pilke uut profile mõeldud halumasinat Easy 43.

Tuginedes heale kasutuskogemusele, eriti Easy 42 kasutamisel, on arendatud uus masin, millel on palju oodatud omadusi. Kliendile kõige nähtavam muutus on täiesti uus kasutajaliides, mis põhineb lihtsal ja ergonomilisel juhthoova rakendamisel. Saagimist juhitakse nupuga, mis avaldab alati optimaalset saagimissurvet.

Tõhususe tagamiseks on halumasinale Easy 43 lisatud suurem ja ilma viivitusega 15tonnine puulõhkumissilinder. Teine uus lahendus, mis muudab materjalivoo varasemast veel sujuvamaks, hõlmab hüdraulilist palgisurujat, hüdrauliliselt tagasitõmmatavat paku mootmise seadet ja paku maandumisplaate.

Uus Hakki Pilke Powerpack sobib jõuvõtvõlliga mudelile alternatiivseks energiaallikaks.

▲ Uus halumasin on edasiarendus halumasinast Easy 42.

► ECHO uus mootorsaag on võimas, aga kerge.

- Metsaveohaagised alates 6 tonnist kuni 16 tonnini
- Metsalaadurkraanad alates 3,8 meetrist kuni 8,5 meetrini
- Turu suurim valik lisavarustust
- Projekteeritud ja toodetud Eestis

FARMA LEIAD MAAMESSILT - STEND VP-42

FORS MW
We make it easy

WWW.FORSMW.COM

Tehas: **AS FORS MW**
Info tel.: 6790 000
Tule 30
76505 Saue
Harjumaa

Ametlik edasimüüja: **PEETRI TALUTEHNIKA**
Info tel.: 5102331; 5266103; 5041986
Külaplatsi tee 17
63417 Maaritsa
Põlvamaa

WWW.TALUTEHNIKA.EE

* Hüdrauliline vedu on saadaval lisavarustusega. Pildil olev haagis on lisavarustusega.

Tule ja pane ennast proovile

20. ja 21. aprillil toimub Maa-messil Konekesko Eesti alal võistlus metsamasinate operaatoritele.

Oodatud on nii harvesteri kui ka forvarderijuhid. Võistlus toimub PONSSE simulaatori peal ning kahel tasemel – BASIC ja PRO ehk nii algajatele kui ka edasijõudnutele.

Mõlemal päeval toimuvad BASIC võistlused kl 12–13 ning PRO taseme võistlused kl 13–16. Võitjaid premeeritakse väärt auhindadega.

▲ Lisainfot PONSSE simulaatoril toimuva võistluse kohta leiab Konekesko kodulehelt www.konekesko.com/et-EE/

Imekerge saag

Stokker Eesti pakub metsamehele mootorsaagi ECHO CS-251TESC.

Sae kaal on vaid 2,3 kg. See imekerge Jaapani mootorsaag sobib väga hästi puuhooldajatele ja ka ehitajatele.

Sael on unikaalselt pikk garantii: tarbijale viis ja et-

tevõttele kaks aastat. Lisaks tasub Stokkerilt uurida tu-ru suurima, 50 V pingega ECHO akudega seadmeid – akuga trimmer ECHO DSRM-300, akuga hekilõikur ECHO DHC-200 ja akuga õhuluud ECHO DPB-600. Ka neil on pikk garantii.

KUHU MINNA xTREEm CUP

Saameeste mõõduvõtmise ajakava

Toimub Maamessi väliterritooriumil ja Show Arenal
Noorendikuhoolduse võistlus
20. aprill

11:00 avamine ja tervitussõnad
11:15 võistlusnumbrite loosimine, võistlejate esitlus
11:45 I ala: võsasae ettevalmistus
12:15 II ala: stendivõistlus
14:00 III ala: langetamine
alad toimuvad paralleelselt
15:00 autasustamine

rahvusvaheline raievõistlus
KEVADKARIKAS 2017

21. aprill

09:00 avamine ja tervitussõnad Eesti Metsaseltsi presidendilt Hardi Tulluselt
09:10 võistlusnumbrite loosimine, võistlejate esitlus
09:30 langetamine
16:30 autasustamine

22. aprill

09:00 saeketivahetus, täpsussaagimine, kombi-neeritud järkamine
14:00 laasimine
15:00 teatevõistlus
15:30 autasustamine ja võistluse lõpetamine

Metsamajandamise ja tarneahela sertifitseerimisteenused

www.nepcon.net

Meie pakutavad teenused:

- FSC® tarneahela sertifitseerimine
- FSC metsamajandamise sertifitseerimine
- PEFC tarneahela sertifitseerimine
- SBP sertifitseerimine
- LegalSource™ sertifitseerimine
- Koolitused

NEPCon:

- 20 aastat kogemust
- Professionaalne meeskond
- Kiire asjaajamine

NEPCon OÜ

Filosoofi 31, 50108 Tartu
Telefon: +372 7 380 723
E-post: Estonia@nepcon.net

Hiiu mehed hoiavad met

Eesti Erametsaliit tunnustas mullu Hiiumaal Nõmme külas elanud Agu Takist, andes talle tiitli “kogukonda hoidev metsaomanik”. Mees ise lahkus möödunud aasta lõpul taevaseid metsi kasvatama, temast saarele mahajäänud metsamaal hoiab silma peal Aivar Mäetagas, kes Takise kinnistute eest aastaid hoolt kandnud.

TEA TARUSTE
kaasautor

“Agu Takisel oli kolm kinnistut, kokku 50 hektarit. Mina hooldasin neid metsi 2000. aastast alates ja selle ajaga sai töödele ring peale tehtud,” rääkis Mäetagas, kes on Hiiumaa ametikooli metsakasvatuse õpetaja, OÜ Silmakare omanik, Hiiumaa Metsaseltsi juhatuse liige ja 3. järgu raietöölaine.

Suur osa Takise metsadest on kasvanud endisele põllumaale, peamiselt on tegemist 50ndatel rajatud männikutega. Mäetagase sõnul on tegemist väga hea kasvukohaga, nii et mõne metsatüki peal jõuti 16 aasta jooksul teha ka kaks harvendust. Aastatel 2001–2005 tehti ligi 300 tihumeetrit tormimurdu.

Tähtis oli tegevus, mitte raha

“Tavapärane oli see, et metsamaterjal saeti Takise platsi peal ära – toodi liikuv saekaater ja pool küla tuli kokku. Sõpru-tuttavaid oli tal palju, materjaligi andis sageli poolmuidu ära ja ütles, et hind tuleb lasta nii odavaks kui võimalik. Tal oli vaja tegevust protsessi enda pärast, mitte rikastumiseks. Ta ise oli autoasjatundja, kirjanik ja jahimees. Meil polnud kunagi ühtegi konflikti ja ta lasi mul vabalt oma metsades toimetada,” kirjeldas Mäetagas kogukonda hoidvat metsaomanikku.

Takise metsades viis Hiiumaa ametikool läbi ka ametiõpet, kolmel korral toimusid seal ka riiklikud kutseksamid.

Takise kinnistutel tehti peamiselt harvendus- ja valgustusraiet, hooldati noort metsa. “Lageraiet tegime vaid viimasel aastatel, kui Agu oli juba väga haige ja oli ravimiraha vaja. Siis võtsime kolm hektarit maha, aga nüüdseks needki talgute korras täis istutatud. Takise teema on minu metsamajandamise ajaloos

eraldi peatükk – olin harjunud seal käima, kord nädalas astusin ikka läbi,” nentis Mäetagas.

13 aastat ettevõtja

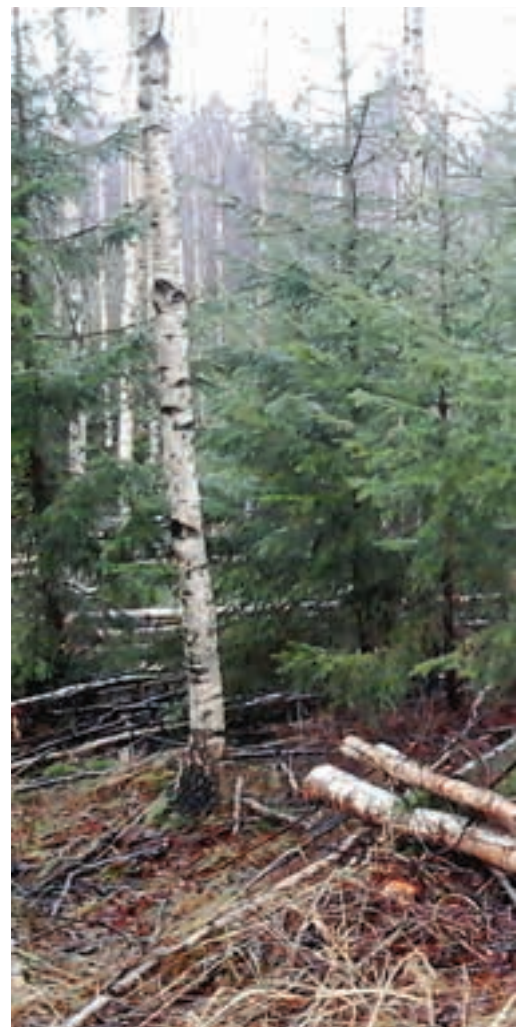
Mäetagas hakkas hiidlaseks nelja aastakümne eest, 1976. aastal lõpetas ta Luua kooli, oli nimekirjas esimeste seas ja sai õiguse tulevast töökohta valida. Hiiumaa ametikoolis õpetab Mäetagas metsakasvatust ja teeb huvilistele võsalõikamise kursuseid. 2004. aastal asutas ta OÜ Silmakare, kus pakub metsahooldustööd.

“On olnud halvemaid ja paremaid aegu. Kui riigimetsaga seotud töödevoog kokku kuivas, hakkas suurte hangete ja vähempakkumiste ajastu, me enam ei kvalifitseerunud ning tuli töömehed vabaks anda. Mingil ajal maksin firma tegevusele peale: tegin Soomes metsakasvatustööd ja raha tõin Eestisse,” meenutas ta ja lisas, et on nüüdki RMK võsatööde hangetel osalenud, ent võitnud töö vaid siis, kui on olnud ainuke pakkuja.

“RMK hankeid võidavad “meeleheitel koduperemehed”, kes teevad võimalikult odava pakkumise, et tööd endale saada. Mina olengi seetõttu erametsade peale jäänud, praegu teen peamiselt metsakasvatustööd: aastas 50–100 hektarit valgustusraiet ja istutan 15 000–30 000 taimet. Hinnad selle töö eest on üsna närused, tööjõudu juurde palgata ei saa,” märkis Mäetagas.

Hindab käsitöö kvaliteeti

Valdkond, millega ta rohkem tegeleda tahaks, on käsitsi energiapuutegemine. Energiapuud tehakse metsades, kus valgustusraie ja muud tööd tegemata jäänud, kasvanud tihe padrik, mida harvendada ei saa. Peene võsa võtmine on töömahukas, aga lõpptulemus tasub selle

ära. “Mina olen veendunud käsitöö pool-daja. Pikk tüvi veetakse metsast välja, ei laasita, materjali saab maksimaalselt kätte. See on kui “metsatöö kolm ühes”: pole vaja istutada, hooldada ega valgustus-tööd teha,” kiitis Mäetagas, kelle arvates ei ole noores metsas masinatöö õigustatud, sest kannatab puidu kvaliteet.

“Meil tahetakse saada metsast kasu-mit 30–300%, aga piisab, kui saad 5–10%. Metsamehele makstakse tihu, mitte kvaliteedi pealt – virn on virn ja võidab see, kelle käes on kogus,” lisas ta.

Abiks metsaselts

Paarkümmend aastat on Hiiumaal tegutsenud metsaselts, kus liikmeid üle 200. Tänu seltsi tegevusele on erametsade olukord Hiiumaal Mäetagase hinnangul üsna hea, liikmetele korraldatakse koolitusi ja tehakse metsataimede ühishankeid.

sa ja kogukonda

◀ Aivar Mäe-
tagas: meil
tahetakse
saada met-
sast kasumit
30-300%,
aga piisab
5-10% ka.

FOTO: HIIUMAA
METSASELTS

OÜ Landeker
info@landeker.ee
tel 51 79 866
tel 51 10 415
www.landeker.ee

**OSTAME
METSAKINNISTUID
JA KASVAVAT
METSA**

Hind kuni **10 000 €/ha.**

**Ostame
metsa-
kinnistuid**

Södra Metsad OÜ
Merivälja tee 1,
11911 Tallinn
Tel 516 3569
Faks 609 8055
taavi.mullerson@sodra.com

“Aasta eest tuli Hiiumaale tagasi punt noori mehi, kes vahepeal Rootsi metsades praktiseeris. Nemat tegutsevad siin hoogsalt. Tehnilise poole pealt ei jää erametsade hooldamine sugugi riigimetsadele alla – tööde kvaliteet on hea,” lisas ta.

Vähe õppureid

Hiiumaa ametikoolis on Mäetagase õpetanud peamiselt klassikalist metsatööd: langetamist ja laasimist, seda, kuidas valida raieks puid, kuidas metsa kasvatada, millised on kasvunõuded.

“Oleme teinud aastaseid kursuseid, täienduskoolitusi, õppepäevi. Kutsuhariduses on häda selles, et pole, keda õpetada. Noor mees näeb, kui raske on metsatöö ning kui vähe selle eest makstakse. Mehel – see on tõesti meeste töö –, kes seda ametit pidada tahab, peavad olema ka teatud isikuomadused: ta peab suutma üksi töötada, üksi otsuseid vastu võtta,” rääkis ta ja lisas, et parem osa ametimeestest on läinud Soome ja Rootsi, kus selle töö tegijatest rohkem lugu peetakse.

Nõudlus metsameeste järele ei kao Mäetagase arvates kuhugi, kuna noori hooldamata metsi on Eestis hulgaliselt.

Mets vajab hoolitsust

Paremad metsad võeti 20ndatel maareformiseadusega riigile, praegused RMK metsad olid algselt mõisametsad, mille eest hästi hoolitseti, muud kuulusid talupoegadele.

“Metsakasvatus on rikka ja haritud inimese lõbu. Eestis on küll maapind viljakas ja metsakasvuks ülisoodne, ent puid tuleb ikkagi kasvatada nagu porgandeid – kui külvad, tuleb ka harvendada. Mets kasvab tegelikult ruttu, kui õigesti toimida. Noored puud kasvavad jä-

99 Eestis on küll maapind viljakas ja metsakasvuks ülisoodne, ent puid tuleb ikkagi kasvatada nagu porgandeid – kui külvad, tuleb ka harvendada.

Hiiumaa ametikooli metsakasvatuse õpetaja, OÜ Silmakare omanik ja Hiiumaa Metsaseltsi juhatuse liige Aivar Mäetagas

medaks, kvaliteetseks ja sirgeks, kui nendevaheline kaugus on õige. Harvendusraiete tegemise oskus ei seisne vaid masina osavas käsitsemises – hoopis olulisem on valida raieks õiged puud. Lageraies tuleb võtta maha kõige suurem puu, et tihu saada, ent harvenduses tuleb saagida väikesed, et suurele võimalus anda,” õpetas Mäetagas.

Liiga palju võhikute arvamusi

Eestimaal ringi sõites võib sageli märgata raieid, mis võhikut ärritavad: puud on siiludena maha võetud, langile jäetud vaid mõned puud. Tegemist ei ole laggeraiega, vaid metsa uuenduse võttega.

Mäetagas selgitas: “Metsa ei raiuta korraga maha, vaid jaokaupa, tehakse kitsad langid, kuhu luuakse paremad valgustingimused. Kasvama jäetakse seemnepuud, aga et seeme saaks kasvama minna, tuleb maapind ette valmistada. Ketasäkkega tõmmatakse ribad, et mineraalmaa või turvas paljastuks. Kui langil maapinda ette ei valmistata, pole loota ka looduslikule uuendusele. Te-

gemist on aegjärgse raiega metsapõlve uuendamiseks.”

Mäetagas leiab, et metsateadlased võiks rohkem ja laiemale sihtgrupile metsas toimuvat selgitada ning aidata mõista erialaseid termineid: “Ühiskonnas kirgi küttev lageraie teema on üks neist olukordadest, kus need, kes soovivad metsaseadust muuta, terminitega manipuleerivad. Näiteks, mis on juurdekasv – seda saab erineval moel mõista ja mitut viisi mõõta. Metsaseadust on iseseisvusperioodil muudetud kümme korda, iga kord on raiete tegemise tingimisi muudetud ses suunas, et saaks võimalikult rohkem raiuda. Praegu võetakse maha keskealist metsa ja väidetakse, et juurdekasv on lakanud. Hiiumaalgi raiuti maha metsad, kus tüvipuit polnud veel kasvamagi hakanud.”

Kesise mets ei kata raiekulusid

Erametsades on peamine probleem sellest, et puidu hind on olnud aastaid madal. Kui Mäetagaselt küsitakse nõu, et kas tasub raiuda, soovib ta metsa mitte maha võtta, kui just väga suurt rahahäda pole. “Kui sul jämedat kuusepalki pakkuda pole, katavad tulud enamasti vaid raiekulud. Harvendusraiet tuleb muidugi teha, ehkki selle pealt ei teeni. RMK paiskab aastaringiselt odavat puitu turule, erametsaomanik nende kogustega konkureerida ei suuda,” tõdes ta.

RMK maharaiutut vaadates on näha, et pole neilgi enam suuri palgivirnu, pigem peenpalk, paberi- ja küttepuid. Mets kasvab küll kiiresti, aga mitte nii kiiresti, kui teda maha võetakse. Mets, mis praegu harvendatakse, on Mäetagase sõnul ülekasvanud – sellised raied metsa olukorda paraku ei paranda.

Hea metsaomanik!

OSTAME:

kasvava metsa raieõigust
metsamaterjali
metsa- ja põllumaad

PAKUME:

head hinda, kvaliteetset metsa
ülestöötamise ja veo teenust

Tiit Reitel
tel 506 0288
tiit@artiston.ee

Taavi Saar
tel 508 9955
taavi@artiston.ee

ARTISTON

Kogukonda hoidev metsaomanik

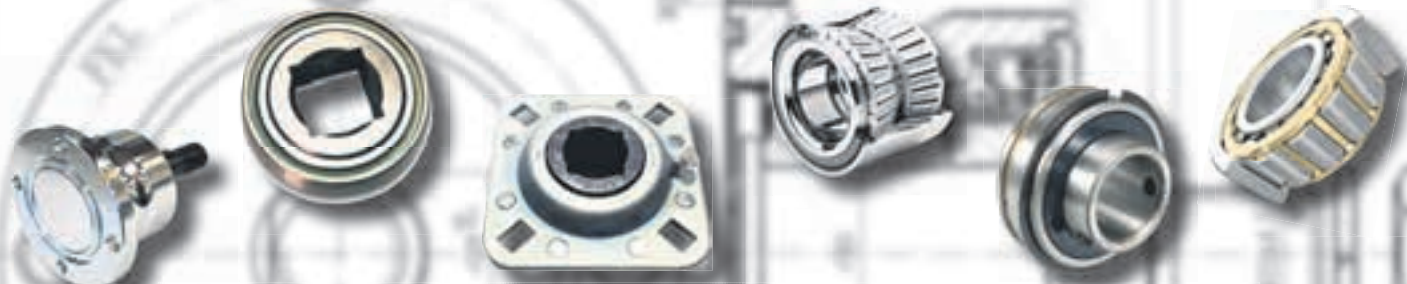
Agu Takis (1940–2016) oli metsaomanik, kelle prioriteediks oli see, et tema kinnistud oleksid hästi hooldatud ja korras.

Metsatöödele kaasas ta kohaliku kogukonda, veel mõne aasta eest oli tema maadel laudade saagimise plats, materjali müüs ta kohalikele üliõudstate hindadega.

Takise metsamaad asusid kolmel kinnistul: Liiva, Andruse ja Selja. Oma metsades lasi ta teha kõiki vajalikke töid ja raieid. Olulisel kohal olid

harvendus- ja valgustusraied, pidevalt tehti sanitaarraieid, peale uuendusraieid tehti istutustöid. Ilma suurema bürokraatiata lasi ta oma metsadesse toimetama Hiiumaa ametikooli õpilasi, kes seal ka kutseeksami sooritasid.

Takis oli ka kirglik jahimees, aastaid asus tema metsas punahirvede söödaplats. Küpses eas sai mehest aga kirjanik – ta on kirjutanud kaks raamatut oma elust ja tegemistest: “Härrana sündinud” ja “Sauna!”.

VÄLJAKUTSED 24H • TEL 523 4731 • KOHALETOIMETAMINE ÜLE EESTI!

KONTOR-LADU • Võhmanõmme küla • Põltsamaa vald 48028 • Tallinn-Tartu mnt 128 km • Tel 776 8651 • poltsamaa@moduator.ee

KIRE®

LAI MUDELIVALIK

Vaata lisainfot kodulehelt
Hinnad ilma km.20%

WWW.KIRE.EE

UNIVERSAALHAAGISED

Kandjõud 10,13,15 ja 16,6t.
Hüdrauliline tagaluuk.
Lisavarustusena 700-1200mm lisaportid.

MULLAVEOHAAGISED

Kandjõud 10,13 ja 15t.
Erinevaid tagaluugi variante.

COMBI 12 12 400€
LIVAPUISTUR 6 500€

KOKKU 18 900€

- Mullaveohaagis, 13t kandjõud
- Kallutab ette ja taha
- Võib kasutada mullaveoks, masinate transpordiks või talvel liivapuisturina.
- Kallutusena vahetamine on lihtne, vaid kallutushingede sõrmed tuleb vahetada ringi.

KIRE 900

UUS METSAVEOHAAGIS
Tõstuk KIRE 900/Haagis 1202

- Nooleulatus 9m
- Tõstevõime 4m 1200kg
- Hüdrauliline eeljuhtimine 130 l
- Jagajal propo-joystick
- Hardox haarats
- Uus liigutav telg
- 2-talaga raam, kandjõud 12t
- Laadimisala ristlõige 2,6m²
- SSQ/45x22.5 rattad
- Tugev tiislijuhtimine, kaks silindrit
- Raampikendus, LED tagatuled

KIRE 900 15 900 €
KIRE 1202 8 750 €

12 ja 14,4t metsahaagised saadaval ka hüdraulilise Black Bruin rattaveoga.
Hüdrovedu kahel rattal 9200 €

Haarats 0,21 600 €

KIRE TÕSTUKID JA METSAHAAGISED

Kopp haaratsile 500 €

TÕSTUKI MUDELID

KIRE 500	nooleulatus 5,15m	5 450 €
KIRE 600	nooleulatus 6,15m	6 850 €
KIRE 670	nooleulatus 6,70m	7 650 €
KIRE 700	nooleulatus 7,00m	8 980 €
KIRE 750	nooleulatus 7,50m	11 370 €
KIRE 850	nooleulatus 8,50m	14 370 €
KIRE 900	nooleulatus 9,0m	15 900 €

METSAHAAGISE MUDELID

KIRE 65	6,5 t/1RT	3 300 €
KIRE 85	8,5 t/1RT	4 750 €
KIRE 100	10 t/1RT	5 550 €
KIRE 8	8 t/2RT	5 350 €
KIRE 10	10 t/2RT	6 680 €
KIRE 1202	12 t/2RT	8 750 €
KIRE 1502	15 t/2RT	14 850 €

- Tõstukitel mastijalas õli ja rullilaager.
- Põhivarustuses A-tugijalg ehk teleskoopitugijalg lisavarustusena V-tugijalg.
- Kõikidel tõstukitel hüdrauliline teleskoop, 850 ja 900-mudelil topeltteleskoop
- **Mastidel- ja raamidelerantii 3 aastat.**

PAKKUMINE!

Tõstuk KIRE 900 +
metsahaagis KIRE 1202
komplektihind 23 800 € + KM, 20%

21 miljonit uut puud riigimetsa

RMK alustas aprillis metsauuendustöödega, tänavu pannakse riigimetsa kasvama 21 miljonit puud, neist 1,6 miljonit Harjumaal.

Võrreldes eelmise aastaga istutatakse Harjumaal puid 8% rohkem. Nagu üle Eesti, pannakse ka Harjumaal kasvama kõige rohkem mände, ligi 1,2 miljonit. Kuuski istutatakse üle 400 000 ning kas-ki 42 000.

Kogu Eesti peale istutab RMK sel aastal 10,6 miljonit mändi, 9,1 miljonit kuuske ja 1,1 miljonit kaske. Võrreldes eelmise aastaga suureneb riigimetsa istutatavate taimede kogus ligi miljoni võrra.

RMK metsakasvatustalitu-se juhataja Toomas Väädi sõ-nul alustatakse metsauuen-dusega, nagu tavaliselt, Hiiu-maalt ja Lõuna-Eestist. "Lõu-na-Eestis võtame erilise tä-helepanu alla suvised tormi-

▲ Harjumaale pannakse kasvama pea 1,2 miljonit männiistikut. FOTO: PIXABAY

alad, kus juba tegime algust männi külvamisega," sõnas Vääti. Ülejäänud Eestis läheb põhitöö lahti nädal hiljem. Suurem vabatahtlikele mõel-dud istutuspäev leiab aset Valgamaal Tahevas 21. april-lil, täpsemat infot saab RMK kodulehelt.

Arvestades kevadise istu-tushooaja pikkuseks kaheksa nädalat, pannakse RMK hoo-le all olevasse metsa iga päev kasvama keskmiselt 350 000 taime, mis on 180 jalgpalliväl-jaku suurune ala. RMK taim-latesse ja metsapalgati hoo-ajaliselt lisatööjõudu üle 1700 inimese.

Rõhk okaspuudel

Kokku uuendab RMK sel aastal metsa 11 000 hektaril, mil-lest istutatakse 7400 hekta-ril ja külvatakse 500 hekta-ril. Looduslikule uuenemi-sele jäetakse 1700 hektarit, 1400 hektaril aidatakse loo-duslikule uuenemisele kaasa.

"Parimate okaspuude kas-vukohtadel suurendame männi ja kuuse osakaalu, lehtpuude looduslikku uue-nemist suurendame kasvu-kohtades, kus looduslikud tingimused annavad selleks

eelduse," selgitas Vääti metsa-uuenduse põhimõtteid.

Abiks ka helikopter

Kui tavapäraselt viiakse tai-med raiesmikule maasturi, traktori või ATVga, siis ras-kesti ligipääsetavatesse kohta-desse toimetab RMK väikesed puud juba mitmendat aastat järjest helikopteriga. Riigi-metsa uuendamiseks vajami-nevad taimed kasvatab RMK kaheksas taimlas üle Eesti.

RMK Riigimetsa Majanda-mise Keskuse on riigile kuu-luva metsa ja teiste mitmeke-siste looduskoosluste hoid-ja, kaitsja ja majandaja, kel-le hoole all on 45% Eesti met-sadest. RMK kasvatab met-sa, hoiab loodusväärtusi, tee-nib riigile metsa majandades tulu, loob looduses liikumi-se võimalusi ja jagab loodus-haridust.

METSAMAJANDUS

FOREST RESERVES OÜ

tel +372 515 6858

info@forestreserves.ee

www.maa.ee

OSTAME

- metsakinnistuid
- kasvava metsa raieõigust
- põllumaad

KOOSTAME

metsamajandamiskavad

MALBERG ARENDUSE OÜ

Metsa ülestöötamisteenus

MTZ 82 väljavedu

Harvesteri- ja saameestelõikus

- Raieõiguse ost
- Metsakinnistute ost
- Kraavide, teeäärte ja kruntide puhastamine võsast
- Harvenduse ja valgustuse lõikamine
- Metsa istutamine

KUI LÕIKAME, SIIS KA ISTUTAME!

tel 525 4732

e-post metsadkorda@gmail.com

Kuulutus ei aegu!

◀ Ökoriik Eesti eesmärgiks on hoida meid ümbritsevat puhast looduskeskkonda ja meie väärtusi. FOTO: PIXABAY

Öko-Eesti – ilus ja puhas riik igavesti

Juba mõnda aega on räägitud Ökoriik Eestist, kus erinevate huvigruppide esindajad seisavad hea selle eest, et säiliks meie puhas keskkond ning järeltulevad põlvned saaks nautida kõike seda head, mida loodus pakub oma mitmekesisuses. Saamaks teada, mida idee ökoriigist täpsemalt kujutab, uurisin seda Rea Rausilt ja Emil Rutikult, kes on selle ühendava mõtte-tunde-teo platvormi liikmed.

MEELIKA SANDER-SÖRMUS
meelika@pollumajandus.ee

Mida kujutab endast Ökoriik Eesti idee ja kust kõik alguse sai? See idee on Eestis päris pika ajalooga. Esimeste hulgas rääkis sellest juba professor Kalevi Kull, juba 90ndate alguses.

Ökoriik Eesti on ühendus mahevaldkonnas tegutsevatest ning seda toetavatest organisatsioonidest, nagu näiteks Mahetootjate Koostöökogu, võrgustikest ehk erinevatest kodanikeühendustest, ettevõtetest ja teadlastest, kus koordineeritakse omavahelisi tegevusi selliselt, et ökoriigi poole liikumine saaks olema professionaalne ning terviklik, kõiki valdkondi siduv. See on ühendav mõtte-tunde-teo platvorm neile, kellel

tervikut mõistev ja hoidev maailmakäsitlus on esmane.

Ökoriik Eesti olemus tuleb välja eelkõige siis, kui näeme enda ümber igas valdkonnas ja kogukonnas samm-samult muutust jätkusuutlikuma elukorralduse poole. Alates kilekottidest vabanemisest kuni õiglase ja ausa valitsemiskultuurini.

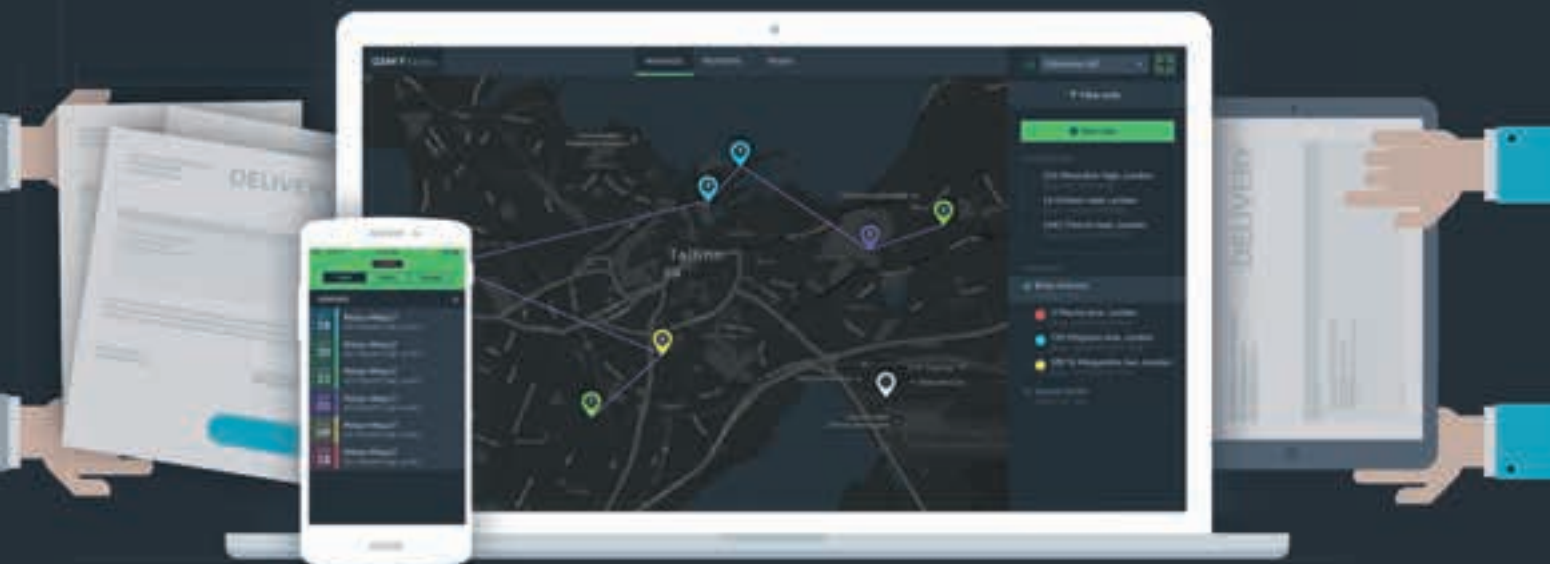
Ökoriik Eesti ei keskendu ainult sellele, mida on võimalik meie ühisvarast maha müüa ja eksportida, vaid eelkõige on fookuses see, kuidas me arukalt saame hoida oma väärtusi, ennast, ümbritsevat ning võtta selleks kasutusele kõige innovaatilisemaid lahendusi, mis annaks tulemuseks nii inimeste kui keskkonna heaolu võrdsel määral. Siin on

oluline paradigma muutus nii hariduses, tervishoius, keskkonnahoius ja kõigis muudeski valdkondades. Ökoriik Eesti on laiaulatuslik koostöö kogukond, mis seab eesmärgiks üldrahaliku innovatsiooni jätkusuutlikuma maailma poole liikumiseks.

Meediast on läbi käinud lisaks Ökoriik Eesti ideele ka projekt Organic Eesti – mõlema eesmärgiks on puhas keskkond, puhas toit, looduslähedane eluviis. Mis neid kahte eristab? Esiteks, erinevaid liikumisi ei peaks omavahel vastandama, kindlasti on kõigil oma roll ja ülesanne Eestis täita.

Kui rääkida erisustest, siis tuleks vaadata, kes või mis on mingi organisat-

Muuda firmas kõik paberist aktid ja saatelehed elektroonseks.

Ülevaade tööülesannetest

Täielik ülevaade ettevõtte tööülesannetest, mis peavad saama täidetud või on töös – visualiseeritud kaardile koos juhtidega, nende asukohtade ja ülesannete täitmiskorraga.

Teekondade optimeerimine

Meie poolt arendatud teekondade optimeerimisfunktsiooniga lihtsalt sisestate igapäevased tööülesanded ja GSMtasks arvutab välja kõige efektiivsema teekonna.

Reaalajas teavitused

Reaalajas uuendused tööülesannete staatuste ning nende täitmisega seotud dokumentide, piltide, allkirjade kohta. Automaatsed SMS või e-maili teavitused kliendile.

Analüütika

Kui kaua on juht autos, kaua ta kaup laeb, kaugel ta kliendist on ja kaua tal üldse ühe tööülesande täitmiseks aega kulub? Meie analüütikalahendus annab tegevuste analüüsimiseks kõik olulised mõõdetavad väärtused.

Mobiilirakendus

Mobiiliäpp annab juhtidele asjakohast informatsiooni nende päevaste tööülesannete kohta, et kõik ülesanded saaksid täidetud õigeaegselt. Enam ei pea igal hommikul kontorisse sõitma vaid tööd võib alustada kohe kodust. Äpp viib juhi objektile kõige otsema teed mööda.

Dokumentide allkirjastamine

Kõik tööülesanded on allkirjastatavad digitaalselt, vähendamaks vajadust väljaprintitud paberitele nagu saatelehed, lepingud jne. Enam ei ole vaja kontorisse tuua pabereid ja akte, mis siiani kippusid ehk pidevalt ära kaduma.

Lihtne koordineerimine

Lihtne klikka ja lohista funktsioon, et koordineerida kõiki tööülesandeid nii kalendri- kui haldusvaadetes.

Digitaalsed dokumendid

Paberivabadus! GSMtasks tarkvaraga on kõik vajalikud dokumendid digitaliseeritud.

Integratsioonid

GSMtasks on võimalik liidestada Teie praeguste süsteemidega, sealhulgas CRM, lao- ja müügitarkvaraga.

sioon või ühendus ja kes selle konkreetsemalt moodustavad. Organic Eesti on neljale inimesele kuuluv MTÜ, kes on riigilt toetuse saanuna propageerinud maheriigi kuvandit.

Kuidas peaks elama-majandama, et ökoriigi idee oleks reaalne? Praegu me loome-hoiame seda maailma, mida meie tulevased põlvned saavad oma puhtuses ja ilus enda kestmiseks edasi viia. Siin ei ole oluline ainult küsimus, mida me selleks teeme, vaid ka kuidas me seda teeme. Ökoriik Eesti põhilisemaid märksõnu siin, ehk tegutsemise põhimõtetest ja meetodites on – ausus, avatus, koostöö, eetilisus nii suhtumises inimestesse kui ka keskkonda.

Ka “edu” mõiste, enne kui sellest pikemalt rääkida, vajab lahtimõtestamist. Mis on edu Ökoriik Eesti mõistes? Kas see on suuremad käibed ja kasuminumbrid? Ägedamad PR kampaaniad? Vingemad äpid? Kas me saame olla edukad looduse vallutamisel ja selle lihtlabasel ära kasutamisel ilma tervikut tajumata? Ei saa.

Kõik eelpool nimetatud taktikad, tehnoloogiad ja võtted peaksid lähtuma ühest eeldusest – edukaks saame asju defineerida vaid siis, kui need on pikaajalises vaates jätkusuutlikud, parandavad olemasolevaid kitsaskohti, säilitavad ja taastavad meie ümber olevat mitmekesisust. Leiame, et ka väga väikese kasumiga tegutsemine võib praeguses jätkusuutlikkuse kriisis olla hoopis suurema eduse märk kui see, kuidas loodusressursse “tühjaks pumbates” kitsale kasumikogumisingile järjekordset majanduskasvumantat maha müüa.

Meie Ökoriigina ei tegutse projekti-põhiselt. Ökoriik Eesti on igaühe ja meie ühine südameasi, kes me soovime oma riiki näha puhta ja ilusana, säilitades selle puhtuse ja ilu ka oma lastele ja lastelastele. Puhtana oma sisult – maa, õhk, vesi, toit. Ilusana oma olemuselt ja hingelt. Loodus saab ilma meiega hakkama ilusalt, meie ilma looduseta mitte kuidagi.

Nii et teie näete asjas pigem elulaadi, mitte numbreid? Ökoriik Eesti kindel põhimõte on see, et inimese ja looduse omavahelisel koostööl ei saa olla ainult kasumi aspekt, ainult ekspordi aspekt. Mõtelaad, kus me tahame eelkõige keskenduda ainult majanduslikule aspektile, kasumitele, ekspordile stiilis, et niikaua kui leiame ostjaid, tuleb jätkuvalt kõik välja kaevandada ja maha müüa on iganenud ja meie elukeskkonda hävitav.

Sellest arusaamiseks ongi vaja ühelt poolt mõtteviisi muutust, teistpoolt loovat mõtlemist, kuidas leida lahendusi ka pragmaatilistele küsimustele: kuidas tas-

MIS ON MIS

Ökoriik Eesti algatusgrupp

Organisatsioonid:

Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus, Mahepõllumajanduse SA, Eesti OTT, MTÜ Noored Rohelised, MTÜ Majakas, Statera Jätkusuutliku arengu uurimis- ja praktikakeskus, SA Eesti Maaülikooli Mahekeskus, Green Tech Incubator OÜ

Eraisikud:

Emil Rutiku, Kaupo Vipp, Imbi Paju, Jiri Krejčí, Toivo Aalja, Mati Kose, Anne Luik, Ahto Kaasik, Rea Raus, Rando Tooming, Mart Meriste, Aveliina Helm, Rea Sepping ja mitmed teised.

TASUB TEADA

Auvere elektrijaama rohepesu

näide riigi käitumisest, mida Ökoriik Eesti taunib

Jaanuaris 2016 teatas Eesti Energia Auvere elektrijaam varade allahindamisest mahus 39,6 miljonit eurot. Otsust põhjendati elektri turuhinna ja nafta maailmaturu hinna langusega. Lisaks ei välisatud veel täiendavat allahindlust mahus 200 miljonit eurot juhul, kui ei teostu ulatuslik puidu põletamise kava.

LOE VEEBIST

Ökoriik Eesti harta
eestonia.ee/harta/

gada inimestele töökohad, sisetulekualikad jne. Ökoriik Eesti just selliseid, jätkusuutlikke lahendusi otsibki, sest mõelgem, kui kellegil on soov kogu maailm varustada näiteks siinse veel puhtuse säilitanud looduse andidega, näiteks varustada kogu Hiina turg eesti mustikatega, on see kavatsus oma olemuselt juba eos loodust alandav ja lagastav. Just koostöös erinevate huvigruppidega, erinevate oskuste, vaadete, kompetentside ja teadmisega saame leida parimaid lahendusi. See koostöö saab ja peab olema aus, avatud ning parimaid professionaale kaasav.

Teie väärtusi koondab endasse harta. Mida see endast kujutab? Pikemalt on kõigil huvilistel võimalik lugeda Ökoriigi väärtustest ja põhimõtetest Eesti Ökoriigi hartast.

Toome siia ühe näite. Kui riik kirjutab oma põhiseadusse, et peab säilima vähemalt 60% metsast ja me peame seda oma rahva heaolu üheks alusambaks, siis see on arukas ka täna maailmas vastu võetud ametlikke jätkusuutliku arengu strateegiaidki silmas pidades.

Erahuvid versus riik? Kui eesmärk hak-

kab teenima mingi seltskonna erihuve, kas siis oleks aeg riigil tegutseda? Milline üldse võiks olla riigipoolne kaasamine keskkonnaprojektidesse? Veel kord – RIIK, see oleme MEIE ise. Siin on tunda seda vasak-parem poolsuse ja maailmavaate dilemma. Duaalselt läheneda kogu probleemile on oma olemuselt ära elanud hoiak. Kõik, mis põhineb teraviku lõhkumisele, pole iseenesest edasi viiv. RIIK oleme meie ise, ükski inimene ei saa oma huvidest lähtuvalt olla üle RIIGI (inimeste ja looduse) kestmise olemusest.

Riigi kaasamine projektidesse ei saa olla selline nagu see on praeguseks sageli kujunenud, kus projektipõhine tegevus on katkendlik, lühiajaline, pigem välisele kuvandile ja kajastuse teenimisele ehitatud või hoopistükkis ainult mõne üksiku huvigrupi eesmärgil teostatav.

Paraku näeme praegu, et mitmed nn suurprojektid, mis kõlavate loosungite najal on avalikkuse ees “läbi mängitud”, seisavad tühja või on unustuse hõlma vajunud.

Mäss vs. usaldusväärsus? Keskkonnaaktivistid on sagedased meelevaalduste korraldajad. Eestlane on aga pigem kahtlev ja mitte nii massumeeline. Näiteks kui meelevaaldust korraldab seltskond, kelle hariduse või töökogemuse osas saab kahtelda, kuidas saab tavakodanik siis uskuda, et asi on õige ja seistakse õigete väärtuste eest? Praegu on olukord Eestis kujunenud selliseks, kus üha enam näeme koondumist nii aktivistide, teadlaste, spetsialistide, kultuuritegelaste ühistöö tulemusena. Kodanikuliikumised ja üritused on muutunud oluliselt professionaalsemaks, sest ühine mure meie kogukondade, meie looduse, meie kehtlikkuse pärast on kokku toonud tugevad tegijad.

Mõelgem, kas saab olla üks riik oma olemuselt maa ja rahvast hoidev, ehk siis ennast hoidev, kui ta lubab ja talub sellist nähtust nagu näiteks Auvere rohepesu projekt? See on tegelikult barbaarsus, mida püütakse varjutada taas kord osavate PR sõnumite kaudu. Inimesed õpivad järjest kiiremini vaatama PR-i taha ning me küsime õigsustatult, aga kuidas on asjad tegelikult?

Kas need inimesed, kellele oleme usaldanud näiteks oma looduse parima käekäigu eest seismise, tohivad selliseid otsuseid üldse teha, nagu me praegu näeme. Kas meie antud mandaat lubab üldse selliseid asju korda saata? Praegu võime üsna julgelt vastata sellele küsimusele ei – me ei anna sellist mandaati. Ilmselgelt on esindusdemokraatiast vähe ja rahvas on valmis sekkuma otsuste tegemisse ka sisuliselt, kui kord nelja aasta tagant hääletuskasti ees kukalt kratsides.

EDER
MASCHINENBAU GmbH

Mobiilsed vintsid ja tööriistad mootorsaagide lisavarustusena
Portable winches and woodworking tools for chainsaws

Kohtumiseni Maamessil Show Arena kõrval
Welcome to our stand at Maamess Fair next to Show Arena

WWW.VINTS.EE

+372 50 83 731 +372 53 33 0641

Roheenergia ja tööstus 4.0

SA Erametsakeskus korraldas märtsi lõpus seminari “Kogemused puitkütuste kasutusest lokaalses energiavarustuses”, kus kohalike omavalitsuste esindajad ja energialahenduste pakkujad vahetasid mõtteid puitkütustel töötavate lahenduste eelistest ja problemaatikast.

IRJE MÖLDRE
SA Erametsakeskuse arendusnõunik

2015. aastal kasutati 7,1 miljonit tihumeetrit puidulist biomassi ehk üle poole kogu kasutusse võetud puidumahust energeetilistel eesmärkidel. Sellise koguse puidu kasutust võivaid mõjutada taastuenergia direktii-

vi muudatusettepanekud, mida ka seminaril tutvustasime.

Lokaalses energiavarustuses on direktiivi muudatuste mõju eeldatavalt kaudne. Kasvab hakke osakaal, mille tootmise säästlikkust tõendab sertifikaat (FSC, PEFC või SBP).

Suurematele energiatootjatele – kütuse võimsusel üle 20 MW – kaasneb kohustus tõendada kasutatud puitkütuste tarneahela säästlikkust. See võib suurendada sertifitseeritud puidu nõudlust kohalikul puiduturul, lisaks eksporditud hakkele võetakse ka siseriiklikult kasutusele sertifitseeritud tootmisahelaga hake.

Miljon tihumeetrit vaba küttepuitu

Kaugküttes ja -jahutuses peab taastuenergia osakaal kasvama vähemalt ühe protsendi võrra aastas. Arvestades olemasolevat puiduvajadust energia- ja puitkütuste tootmiseks, on vaba energeetikas kasutatavat puidulist biomassi metsamaal ühe miljoni tihumeetri jagu. Sel-

”**Eesti kaugküttesektori üleviimine 75% ulatuses kohalikele biokütustele võimaldab täiendavalt kasutada 1,8 miljonit kuupmeetrit energiapuitu, loob 4000 töökohta ja vähendab CO₂ heitmeid 800 000 tonni võrra aastas.**

OSTAME

METSAKINNISTUID

ja KASVAVAT METSA

ning PÕLLUMAAD.

Info tel 434 2330, 505 7355 | e-post apmets@apmets.ee

energiamaajanduses

lele lisandub puidu ressurss väljaspool metsamaad.

Eramute puitküttele üleviimine tagasihoidlik

Lisaks taastuvenergia osakaalu kasvatamisele tuleb parandada nii energiatootmise kui ka energiat tarbivate seadmete ja hoonete energiatõhusust. Selleks jagab Kredex ka korteriühistutele ja väikeelamutele renoveerimistoetusi. Kui korterelamud on selle võimaluse kasutamisel aktiivsed, siis väikeelamute renoveerimisel on huvi tagasihoidlikum. Ometi on puitkütustele ülemineku osakaal arvestatav just eramute renoveerimisel.

Eramute rekonstrueerimisel loeti probleemiks toetusmeetme puudumist kaugküttega liitumiseks,

LOE VEEBIST

"Kogemused puitkütuste kasutusest lokaalses energiaruustuses"

seminari ettekanded

www.eramets.ee/info/ettekanded/

mis on enamasti soodsaim ja mugavim lahendus.

Väiksematele kaugküttesüsteemidele on tehnoloogilisi probleeme põhjustanud soojustagastusega ventilatsioonisüsteemi paigaldamine. Hoonest kaugküttesse tagastatav vesi on seetõttu soojem kui ette nähtud. Keskonnainvesteeringute Keskus annab toetust soojustamajanduse arengukava koostamisele ja kaugküttesüsteemi – sh torustiku – rekonstrueerimisele või rajamisele.

Siiski rõhutati mitme esineja poolt, et erinevad toetused töötavad praegu üksteisele vastu: alternatiivsete küttesüsteemide rajamisel vähenev kaugküttele tarbimine põhjustab ülejäänud kaugküttele tarbijatele kõrget soojuse hinda.

Tööstus 4.0 on jõudnud katlamajadesse

Eestis on praegu paljudes katlamajades toimunud tööstusrevolutsioon, automatiseeritud katlamaja opereeritakse vähemalt kaks nädalat üle interneti. Revolutsiooniline on seejuures katlamajade võimekus inimese sekkumiseta kõrvaldada väiksemaid tõrkeid. Hakkega varustatakse neid katlamajade puhuri abil.

Seminaril tutvustati ka

Soomes toodetud, otse metsast toodud hakkel töötavat koostootmiseadet. See sobib väiksematele energiatarbijatele ja loob võimaluse müüa toodetud elektri ülejääk võrku. Puugaasi- ja pelletikatelde eelised hakkelkatelde ees ilmsed eelkõige väiksema energiaruustuse katmisel.

Uue põlvkonna roheenergia lahendused on väiksema ressursi- ja tööjõu vajadusega ning liiguvad integreerituse poole muude energiasaadmetega, nt päikesepaneelidega. Et olla tõeliselt roheline, peab kogu energiaahel metsamajandamisest energiatarbijani olema teadmispõhine, digitaliseeritud ja nutikas, efektiivne, säästlik, kliendisõbralik, puhas, mugav ja soodne.

Vermeer
Baltic

TUHA 3, EE11415, TALLINN, ESTONIA
+3726979398 | VERMEERBALTIC.EU

EQUIPPED TO DO MORE.

Vermeer, the Vermeer logo and Equipped to Do More are trademarks of Vermeer Manufacturing Company in the U.S. and/or other countries. © 2016 Vermeer Corporation. All Rights Reserved.

OREGON®

www.hortulus.ee
Hortulus OÜ
Pärnu mnt. 368, Tallinn
Tel 6726820

- KÕIGE PAREMAD KETID SINU MOTOORSAELE
- KÕIGE PAREMAD TERAD SINU MURUNIIDUKILE
- KÕIGE MUGAVAM VARUSTUS METSATÖÖDEKS
- LAI VALIK TURVARIIDEID (KÕIK SUURUSED LAOS)

KÜSI KVALITEETSEID OREGONI TOOTEID AIA JA METSATEHNIKA POODIDEST

► Turbasektori aastakäive on pea 100 miljonit eurot.

FOTOD: ANDRES HAABU

Turbaäri Eestis: kaks korda sada

Turbaäri Eestis võib kaks korda iseloomustada numbriga sada: sektori aastakäive on pea sada miljonit eurot ning siinset turvast müüakse ligi sajasse riiki.

INDREK KALD
kaasautor

Turba näol on Eestis enamasti tegu eksporttootega. Kuigi seda veetakse pea pooltesse maailma riikidesse, annab 90–95% ekspordimahust Euroopa. Neist omakorda suurimad tarbijad on Saksa-maa, Holland ja Belgia. Aga Eesti turvast ja turbatooteid müüakse ka Mehhikosse, Hiinasse, Lähis-Itta, Aafrikasse ja mujalegi.

Maailmaturg on Eesti turbaliidu tegevjuhi Erki Niitlaane sõnul stabiilne. “Kagu-Aasia on küll tõusnud, ent kui sin-

na läheb 1% Eesti tootmisest ja see tõuseb 2% peale, on kasv suur, aga absoluutkõrgus ikkagi väike,” märgib ta.

Kütteks vaid kümnendik turbast

Kui meil veel kütturevast toodeti, kasutati Eestis ära 30–40% siinsest turbast. Nüüd on kütturevba osakaal väga väike ning vaid alla kümnendiku turbast tarbitakse kohapeal. Valdkonna kasv saab aga Niitlaane sõnul tulla pigem Eesti-sisese tarbimise suurendamisest.

Pajaka Puit

ostab METSAKINNISTUID JA RAIEÕIGUST

müüb LÕHUTUD KÜTTEPUID

toores lehtpuu, hind al 28€

metsakuiv okaspuu, hind al 35€

tarne 10 ja 15 ruumi transport hinnas

3-MEETRISEID KÜTTEPUID

tarne al 30 tm

tel 50 248 95 | info@pajakapuit.ee

“Laienemise asemel võiks rääkida sektori sisemise potentsiaali efektiivsemalt ärakasutamisest. Näiteks Tootsis mulu kütteturvast ei toodetud. Samas alad on ette valmistatud ja seisavad. Neid on teistel firmadel ka,” lisab turbaliidu tegevjuht.

Nimelt tehakse rangelt vahet taastuvatel ja taastumatutel energiaallikatel. Turvas on seal vahepeal ning kohati käsitletakse seda ühe ning kohati teise regulatsiooniga. Niitlaane sõnul saab elektrituruseaduse järgi turvas umbes kaks korda vähem toetust kui taastuvad energiaallikad, näiteks puiduhake. Seetõttu pole Eesti katlamajadel tasuv turvast kasutada ning suur osa turbast mädaneb ehk nagu Niitlaan märgib – toimub põhimõtteliselt sama protsess kui kompostihunnikus. “Laguneb ehk mädaneb Eestis kümme korda rohkem turvast kui kasutame,” kinnitab turbaliidu

juht. Ühest küljest saab riik tema sõnul asjast aru, teisalt ei luba ELi õigusaktid turvast nimetada taastuvaks loodusvaraks. “Tõsi, selle taastumine on aeglasem, aga eriregulatsiooni ka ei paista,” sõnab Niitlaan.

Jaguks kogu Eestile

Kekkilä Eesti juhatuse liikme Raoul Johansonini kinnitusele saaks jõude seisva kütteturbaraba kasutuselevõtu korral turbaga terve Eesti ära kütta. “On väga lühinägelik, et 7000 hektarit valmishetatud turbaraba seisab tühja ning ostame Venemaalt gaasi,” lisab ta.

Kütteturba tarbimise ärakukkumise tõttu on Eesti kaotanud ka Baltimaade turbaäri liidrikoha. “10–15 aastat tagasi juhtis Eesti seda mängu, täna väga tugevalt Läti. Nüüd on Eesti Leedust ka tagapool. Lätis on kasvu- ja tootmismahud korralikus tõusus, Leedus mõõdukas tõusus, Eestis väikeses languses,” võrdleb Niitlaan.

Eestis on turba tootmine ja müümine kallim – meie keskmine palk ja keskkonnatasud on kõrgemad ning ka transport peamistesse sihtriikidesse kallim kui Lätis-Leedus. “Kuna Eestis on ära kadunud kütteturbasektor, siis sealt meie langus tulebki,” sõnab ta.

Lätis kütteturvast pea üldse ei kasutata, seal on suurelt sees Vene gaas – nii tarbimises kui ka poliitikas. Biokütuseid on seal Niitlaane kinnitusele seetõttu raske kasutusele võtta. Leedus natuke kasutatakse kütteturvast ning nemad loodavad sellele tõusu.

“Kui Eestis loodaks klassikalisele biokütusele – näiteks puiduhake – ning turbale võrdsed konkurentsitingimused, võiks Eestisse jääva turba osakaal tõusta,” resümeerib Niitlaan ning lisab, et turbaliit ootab pikisilmi kaugkütteseaduse muutmist.

Uue seaduse mõju pikaajaline

Aasta algusest hakkas kehtima uus maa-põueseadus, mille mõju ilmneb ASi Tootsi Turvas juhatuse liikme Tiit Saarmetsa sõnul mõne aja pärast. “Rohkem kui maa-põueseadus, on mõjutanud turbaäri toetused taastuvatele kütustele. Maapõueseadus mõjutaks turbaäri suurelt, kui turvas liigitataks taastuvaks kütuseks,” kommenteerib ta.

Niitlaan peab uue seaduse mõju pikaajaliseks. “Uus regulatsioon on kaasaegne ning arvestab meie vajadusi paremini kui eelmine seadus,” kinnitab ta. Muuhulgas koostati uue seadusega kasutatavate soode nimekiri, mis hõlmab 15% kõi-

➤ Laguneb ehk mädaneb Eestis kümme korda rohkem turvast kui kasutame.

Turbaliidu juht Erki Niitlaan

Teostame
võsaraiet ning
kraavide puhastamist
giljotiini abil

OSTAME

- kasvava metsa raieõigust
- metsakinnistuid
- virnastatud võsa ja raiejäätmed (Lõuna- ja Kesk-Eestis)

TAMREX

See auto võiks olla päriselt sinu!

LOOSIME ühele õnnelikule
püksikandjale **JETTA PÄRISEKS!**

Lihtne! Sina ostad Tamrexi kauplusest
SNICKERS Workwear FlexiWork tööpüksid,
meie anname sulle loosikupongi.

1 paar pükse = 1 loosikupong

Mida rohkem FlexiWork tööpükse ostad, seda suurem on võiduvõimalus.

Kui ostad FlexiWork tööpüksid
tavahinnaga, saad
loosikupongile lisaks
kapuutsiga pusa
TASUTA kaasa.
art 2823/0400
(pusa väärtus 55 €)

**FLEXI
WORK**

6902/0404
132 €

6902/8604
132 €

6902/8704
132 €

6902/9504
132 €

6903/0404
120 €

6902/8704
120 €

6905/8604
108 €

6905/8704
108 €

6904/8704
90 €

Snickers
WORKWEAR

FLEXI kampaania kestab
01.04–15.06.2017

Loosimine toimub **20.06.2017**

Kampaania ei kehti laste pükste ostu puhul
Lisainfo ja kampaania reeglid www.tamrex.ee

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35 | **TARTU** Aardla 114, Ringtee 37a | **PÄRNU** Riia mnt 169a, Savi 3 | **RAKVERE** Pikk 2 | **VILJANDI** Riia mnt 42a | **JÕHI** Tartu mnt 30 | **VÕRU** Püri 2 | **VALGA** Vabaduse 39 | **NARVA** Maslovi 1 | **HAAPSALU** Ehitajate tee | **PAIDE** Pikk 2 | **JÕGEVA** Tallinna mnt 7 | **TÜRI** Türi-Alliku | **RAPLA** Tallinna mnt 2a

gist Eesti soodest. Sinna võivad ettevõtted majandustegevuseks lube taotleda. “Meil aga ei teki turgu kütteturbale, nii et neid alasid ei saa kasutusele võtta,” räägib Niitlaan.

Samas lisab turbaliidu juht, et nad pole päris rahul Eesti energeetika- ja kliimapoliitikaga ning osaliselt ka looduskaitseseadusega. Nimelt on looduskaitseseaduses üks tehniline nüanss: turbatootmisalad on töös aastakümneid, kuid veekogude ranna- ja kaldapiiranguvööndis – mis peaks kaitsma 50–100 meetri ulatuses elurikkust – maavara kaevandamise lubasid ei anta. Samas tootmisalad on ühendatud tavaliselt maaparandussüsteemidega ning teinekord ulatub toimiv turbaala piiranguvööndisse.

Kaitseväärtust Niitlaane sõnul sellel alal pole, samas toota ka ei saa. “Oleme seda probleemi keskkonnaministeeriumile adresseerinud väga pikka aega, ent tulemusi eriti ei ole. See on üks suur asi, millega maadleme,” lisab Niitlaan. Uusi turbatootmisalasid tema sõnul kaldakaitsevööndisse ei plaanita.

Kui palju saab turbaäri laiendada?

Osad ettevõtted on Niitlaane sõnul uute lubade saamise osas skeptilised, ent üldregulatsioon on paigas. Kui mingi koht turbatootmiseks sobib, ei pruugi kohalikud inimesed või omavalitsus sellega nõus olla. Samas mõned menetlused kulgevad probleemideta.

Tiit Saarmetsa sõnul ei pea uute kaevandusalade avamine olema lihtne, vaid pigem põhjendatud tegevus ja kindlasti seotud ammenendunud alade korrastamise ja tagastamisega. “Vajalik oleks, et keskkonnaamet oleks läbi viinud potentsiaalsetel kasutusele võetavatel aladel keskkonnamõju strateegilise hindamise. Sellega oleks elanikkond varakult informeeritud, et siia tuleb kunagi turba kaevandus ja arendajal oleks kindlus hilisema keskkonnamõju hindamise läbiviimiseks, mis annaks ka kindluse arendajale ja välistaks mõttetud taotlused,” selgitab ta.

“Uus seadus määrab dokumentatsiooni vormistamiseks ühe aasta ja see on positiivne, sest seni oli tähtaeg määramata,” lisab Saarmets.

Raoul Johanson toob võrdluseks näite, et Kekkilal on mõned taotlused antud sisse 15 aastat tagasi, aga kuna kogu aeg on tulnud seadusemuudatusi, pole õnnestunud pooleteise aastakümne jooksul neid uusi tootmisalasid saada.

Toodetu peamiselt taimekasvatuse

Peamiseks Eesti turba kasutusalaaks on praegu taimedele kasvusegude valmistamine ja vähesel määral turba kasuta-

◀ Kekkilä Eesti juhatuse liikme Raoul Johanson sõnul läheb neil müük mitte hästi, vaid väga hästi. Ettevõtte Soome emafirma Vapo plaanib muu hulgas ehitada 50 miljonit eurot maksva tehase, et osaleda kiiresti kasvaval tehnilise süsinikku turul. Tehnilise süsinikku maailmaturu maht on 40 miljardit eurot ning kasv 10% aastas.

35

aastat kehtib Kekkilä Eestile väljastatav maavara kaevandamise luba Läänemaal asuvas Niibi turbamaardlas Niibi II turbatootmisalal, mille korralduse eelnõu keskkonnaamet tänavu jaanuari lõpus pärast pikki uuringuid ja vaidlusi vormistas.

mine kütteks – kütteturba osakaal on 5–10% ekspordist. Samas on näiteks osad Eestisse imporditavad köögiviljad ja lilled kasvanud Eestist eksporditud kasvu-substraatide peal.

Üks võimalus laienemiseks on leida turbale uusi kasutuskohti, sest nagu kinnitab Johanson, saab turbast saab teha mida iganes, naftani välja. “Need on väga suuremahulised investeeringud, millega pole siinmail küll tegelema hakatud. Samas Soomes on suuremad varud, seal tehakse innovaatilisi plaane hakata tootma turbast ka muud kui elekter ja soojus,” selgitab ta.

Näiteks akustilised ehitusplaadid ja komposiitmaterjal tehniline süsinikkiud, mis on kerge, samas tugevam kui

teras. Kekkilä Soome emafirma Vapo plaanib ehitada 50 miljonit eurot maksuva tehase, et osaleda kiiresti kasvaval tehnilise süsinikku turul. Tehnilise süsinikku maailmaturu maht on 40 miljardit eurot ning kasv kümme protsenti aastas.

Tootmistöö tehakse ära suvel

Turba tootmise periood kestab Eestis reeglina maist septembrini. Niitlaane sõnul on vara arutada, millist hooaega oodata. “Talv on kuiv olnud, rabades pole palju vett. Aga kuidas on regionaalselt külmatingimused, ei oska hetkel öelda. Raba lahtisulamist mõjutab, kui palju sooja vihma tuleb – soe vihm sulatab kiiremini,” selgitab ta.

Johanson sõnul peaks n-ö harju keskmise suvega kõik laabuma. “Paremal suvel toodame rohkem reservi ning kevemal suvel kasutame seda reservi,” märgib ta. Kekkilä kõrghooaeg algab Euroopa puhkuste lõpus ehk septembris ning kestab maini-juunini. Lõppevat tipp-hooaega iseloomustab Johanson lausega “müük läheb mitte hästi, vaid väga hästi”. Ilmselt on müügiosakond teinud head tööd. Peaasjalikult samad tooted ja samad turud, lihtsalt mahud on kasvanud,” täpsustab ta.

Kekkilä põhikliendid on Euroopast väljaspool, nt Põhja-Aafrika, Mehhiko ja

✦ **MOTOHOOV** ✦

Vahva Jussi

**Vahva Jussi demopäevad
Tartus Motohoovis
Puiestee 2F, Tartu**

**Uudistooted
Proovisõidud
19.-22. aprillil**

**Müük ja info tel +372 517 0544
info@vahvajussi.com**

◆ **Raietööd** ◆

◆ **Võsalõikus** ◆

◆ **Ohtlike puude langetamine** ◆

◆ **Metsaväljaveo teenus** ◆

◆ **Kändude juurimine** ◆

◆ **Kändude käitlemine** ◆

◆ **Hakkepuidu tootmine** ◆

PUIDUHAKE.COM OÜ www.puiduhake.com

Tel +372 503 3567 puiduhake@puiduhake.com

PUIDUHAKE
.com

Hiina. Need on nii suured turud, et Eesti firmad seal teineteist konkurentidena ei taju. "See näpuotsatäis, mida me Eestisse müüme, meie majandusolukorda väga ei mõjuta," kinnitab Johanson.

Soome emafirmale kuuluval Kekkiläl on tehased lisaks Eestile ja Soomele ka Rootsis-Norras, samas müük on tsentraliseeritud. "Müügiinimesed asuvad üle maailma laiali, meie Eestis lõppkliendile ei müü. Peame oma emafirma müügiinimestega sidet ning teeme koos plaane ja strateegiaid," kirjeldab Johanson.

Tooni annavad suured ettevõtted

Äriregistri koodi järgi on umbes 40 firmal kaevandamisluba. "Kes müüb Eesti-siseselt, kes mujale, kes teeb lõpptoodet ja kes pooltooteid," selgitab Erki Niitlaan. Tema juhitava turbaliidu liikmesfirmad toodavad 85% kõigist turbatoodetest. "Liidu raames tehakse koostööd väga hästi. Riigiga suhtlemise ja rahvusvahelise koostöö osas toimivad regulaarsed arutelud. Äri üritame liidu ukse taha jätta ja rahast me ei räägi," kinnitab Niitlaan.

"Turbaliidus ikka arutame oma rõõme ja muresid, koostöö on heal tasemel. Kui on probleeme, lahendame liidu kaudu," lisab Raoul Johanson Kekkiläst.

ÜKS KÜSIMUS

Kuidas on turbaäri mõjutanud uus maapõueseadus?

TIIT SAARMETS

ASI Tootsi Turvas juhatuse aseesimees

Mõjud ilmnevad mõne aja pärast. Ükski seadus ei ole täiuslik ja nii ka selle seadusega jäi rida lahendamata küsimusi, mille peavad ametnikud oma pädevuse piires lahendama. Kuidas see välja kukub, näitab aeg.

Seaduse positiivne külg avaldub maavara kaevanduslubade kehtivusaaja pikenemises pärast 3 lõppemist. Varasem seadus võimaldas luba pikendada 10 aastat, uus seadus võimaldab väljastada uue loa pikkusega 30 aastat ja luba pikendada samas ulatuses, ka korduvalt, kui on vajalik. See muudatus on äärmiselt oluline, sest kui loa kestvus on 30 aastat, siis turvast kaevandatakse tavaliselt ühelt ja samalt alalt 50 või ka 60 aastat.

Seadusega kaasnevad määrused ja üks neist annab nimekirja rabadest, kus tulevikus on võimalik taotleda turba kaevandamist. Selline tuleviku vaatav määrus annab kaevandajale kindluse jätkusuutlikule tegevusele.

Positiivseks küljeks loen ka kae-

vandamisseaduse liitmist maapõueseadusega, mis loob selgust ja vähendab oluliselt administreerimist.

Muidugi jäi terve hulk küsimusi uue seadusega lahendamata. Olulise maks neist pean jääkressursi kontrollimisel kaasaegsete mõõtmismeetodite rakendamise selguse eiramist ja marksideerimöödistamise eelistamist. Sellest tulenevalt ei kajastatud seaduses ka kaevandusala tolerantsi mõistet, mis loob olukorra, et kolmemõõtmelises ruumis peab kaevandaja väljutama sajahektaristel aladel ja miljonites kuupmeetrites turvast nulltolerantsiga. Praktiliselt on see võimatu.

Lahendamata jäi ka ammendunud turbaala riigile tagastamise osalise ja lihtsustatud korra kehtestamine – kogu kaevandusala ei ammendu üheaegselt, vaid osade kaupa ja nendel ammendunud osadel ei tohi kaevandaja teha midagi muud. Samuti uute turbaalade kasutuselevõtul nende raadamise kord. Mitmed asjad saab lahendada seadusele lisanduvate määrustega, aga neid veel pole.

- Kasutatud masinatele garantii!
- Hooldatud ja kontrollitud masinad!
- Võimalik ost ilma intressita osamaksetena tasumisega!

Tallinn +372 53040810 / Tartu +372 53083083 /
Jõhvi +372 54004436 Pärnu +372 5029762

ÜLE 300 TÖSTUKI ALATI LAOS!

Varuosad • Hooldus ja remont • Lisaseadmed • Rent ja müük

ritzy life

AUSA

TRELLEBORG

UNICARRIERS
UniCarriers Corporation

DIECI

HANGCHA

Same OÜ poolt toodetud tõstukitest ja
metsaveohaagistest leiad endale kvaliteetse,
vastupidava ja sobiva masinakomplekti.

S-seeria tõstukid

V7600 / 8400 / 9000

Haagised kandevõimega
6.0 t – 14.0 t

Tõstukid nooleulatusega
3,9 + m – 9,0 m

Haagis MF 60 / tõstukid

V3900 / V4300

Tule tutvu meie
toodetega Maamessil

20.–22. aprillil 2017.a.
Rohkem infot meie
toodete kohta leiad:
www.same.ee

Maailma metsad: puidupõld või looduslikud puistud

ÜRO Peaassamblee algatusel tähistatakse 21. märtsil rahvusvahelist metsapäeva, millega rõhutatakse kõigi metsade ja metsatüüpide tähtsust maailma ökoloogilise tasakaalu säilimisel. Sel aastal pöörati metsapäeval enim tähelepanu metsale kui taastuval energiale.

MARGUS AMEERIKAS
ASI Baltic Agro arendusdirektor

Mets on oluline kliima mõjustaja ning samas ka väga tähtis taastuv ressurss. Mida paremini mets kasvab, mida enam on hoolitsetud selle kasvutingimuste eest, haiduste ja kahjurite vähendamise ja toitaineid varustatuse eest, seda enam seob mets süsihappegaasi.

Üks väga hästi kasvav puu võib aastas siduda kuni 150 ning keskmisena 22 kilo süsihappegaasi ning sellega on mets peamiseks kasvuhoonegaaside fikseerijaks ja kliima muutuste vähendajaks.

Suurim metsa juurdekasv ehk siis ka CO₂ sidumine on meie puudel vanuses 40–80 aastat. Vanemates metsades väheneb järk-järgult juurdekasv ja süsihappegaasi sidumine. Kõduneva ja laguneva puidu arvel hakkab see hoopiski vabanema ning paljude nõudel metsade võimalikult pikalt hoidmisega saavutatakse hoopiski kliimat negatiivselt mõjustav efekt.

Metsade vähenemise tempo maailmas langeb

Maakeral on metsa praegu veidi alla 4 miljardi hektari, mis katab 30,6% maismaast. Võrdluseks – Eesti metsade pindala on 2,2 miljonit hektarit ja veidi üle 50% pindalast. Metsade ala tervikuna on maailmas veidi vähenenud: aastal 1990 oli see veel 4,128 miljardit hektarit ehk 31,6%.

1,86

miljardit kuupmeetrit puitu ligikaudu kasutatakse igal aastal energia saamiseks, see on rohkem kui pool maailmas toodetud puidust. Enamik sellest – 1,55 miljardit – on küttepuit.

7%

kogu globaalsest süsinikuheiteist annab puiduenergia. Selle osa koguheitest varieerub siiski sõltuvalt piirkonnast, kõige suurema osa moodustab Aafrika.

350

miljonit hektarit mõjutavad maailmas igal aastal metsamaastikutulekahjud, sagedasti esineb neid rohkem kui 30% maa pinnast. Tulekahjude esinemine on enim suurenenud troopilistes metsades, kus need on otseselt seotud raadamise ja maakasutuse muutusega.

Vähenedamine on olnud viimase viie aasta jooksul 0,08% aastas ning selle tempo on läbi aastate hakanud langema. Näiteks kui aastatel 1990–2000 oli see aastas 7,3 miljonit hektarit, siis nüüd 3,3 miljonit hektarit ehk üle kahe korra vähem.

Kui kogu maailma mastaabis metsade vähenemine näitab languse tendentsi, siis kontinentide või riikide kaupa on erinevused väga suured.

Kõige enam on metsi kaotanud troopilised piirkonnad Lõuna-Ameerikas ja Lõuna-Aafrikas. Näiteks Brasiilia üle 500 000 hektari aastas.

Suurim metsa juurdekasvatataja Hiina

Metsade juurdekasv on toimunud aga peamiselt parasvöötmes ja põhjapoolkeral: Põhja-Ameerikas, Euroopas ja Põhja-Aasias. Üle 20 maa on suurendanud oma metsade pindala võrreldes 1990. aastaga.

Teistest enam ehk üle 10% on kasvanud metsade pind 12 riigis: Alžeeria, Tšiili, Hiina, Dominikaani Vabariik, Gambia, Iraan, Maroko, Tai, Tuneesia, Türgi, Uruguai ja Vietnam.

Üllatavalt on aga kõige suurema metsa juurdekasvu jaoks muidu keskkonna kriitikute tule all olev Hiina, kus juurdekasv on olnud üle 500 000 hektari aastas.

Kõikidest maakera metsadest on praeguseks val-

davaks ehk 93% looduslik puistute taastumine. Maade kaupa on see aga väga erinev. Näiteks Lääne-Euroopa mitmetes maades on istutatud metsad ainuvaldavaks ning metsi majandatakse nagu põldusid, arvestades nende toitainebilansse ja juurdekasvusi.

Tasapisi on istutatud metsade osatähtsus tõusnud kogu maailma mastaabis. Kui aastal 1990 oli see veel 4% ja 2005. aastal 6%, siis nüüd 7%.

Mitte kõik metsad pole inimeste poolt majandatavad

Erinevatel põhjustel on aktiivsest kasutusest kõrvale jäetud 47%, eelkõige siis taolised alad, kus puidu varumine on vähetasuv või raskendatud. Näiteks märgalad, kõrgmäestikud jne. Aktiivsest majandamisest on välja jäetud ka väärtelupaigad ja looduskaitsealad. Maakeral tervikuna on taoliseid metsi 13%, Eestis on kaitse all üle 30% metsadest.

Järjest enam levib ka sertifitseeritud metsa varumine, millele allub praegu 11% kogu raiutud puidust. Põhjuseks ikka see, et senisest enam oleks teada, kus ja kui palju raiutakse ning et oleks tagatud juurdekasv.

Mets on koduks 80% maismaa loomadele ja taimedele ning oskuslikult seda majandades on võimalik saada oluline SKP kasv, ekspordi tõus ning samal ajal anda oma osa kliimamuutuste vähendamisesse.

ANT Metsahalduse
www.metsahalduse.ee

Ostame:

- ✱ **Metsakinnistuid**
- ✱ **Raieõigust**
- ✱ **Metsamaterjali**

Teenused:

- ✱ **Metsakinnistute haldus**
- ✱ **Puuhoidustööd**
- ✱ **Metsatööd**

ANT Metsahalduse OÜ
Tel. +372 50 55 752
info@metsahalduse.ee

www.metsahalduse.ee

Kelle kanda jääb ulukikahju?

Kuna metsa- ja põllukultuuridele tekitavad põhilisi kahjustusi põder, metsskits ja metssiga, on maaomandi hea seisund lahutamatult seotud suurulukite arvukusega. Eesti jahiseadus maaomandi head seisundit ei toeta, vaid töötab sellele vastu.

KARL KASK

Advokaadibüroo SORAINEN ASI vandeadvokaat

Suurulukite küttimiseks on seaduses ette nähtud jahipiirkondade minimaalsuurus – vähemalt 5000 hektarit ühes ringpiiris –, mis Eesti katastriüksuste keskmist pindala arvestades on tegelikult põhjendamatu.

Riigi poolt antud jahipiirkondade kasutuslubade pikkus on samal ajal 10 aastat ja omanikul endal puudub õigus oma maal suurulukijahti korraldada. Jahipiirkonna kasutaja väljavahetamine on maaomaniku jaoks praktiliselt võimatu, kuna selleks on vaja maaomanike ühist taotlust, kellele kuulub vähemalt 51% jahipiirkonnas asuvatest kinnistutest ja vähemalt 51% jahimaa pindalast.

Maaomanikul tekib seega küsimus, kas õigus oma kinnistul jahipidajat valida ja oma vara kahju eest kaitsta on tegelik või on õigus ainult paberil, kuhu seadus on trükitud?

Põhjendamatult suur jahiala

Jahiseaduses olevatele numbritele põhjendusi leida on raske. Keskmise katastriüksuse suurus Eestis on näiteks 6,2 hektarit. Ka meie lähiriikides – Soomes, Lätis, Leedus, Rootsis, Saksamaal – on suurte ulukite küttimiseks ette nähtud territooriumid oluliselt väiksemad, näiteks Lätis on see vahemikus 500–2500

◀ **Põdra poolt kahjustatud männikoos.**

FOTO: RMK

hektarit, sarnanedes rohkem suurulukite tavapärasele eluterritooriumile.

Ka seadusandja tegevusele tuleb teha etteheiteid, sest jahiseaduse mõju on maaomaniku õiguste ja kahju talumiskohustuse osas jäänud analüüsimata. Riigil ei ole ka usaldusväärset statistikat suurulukite poolt eraomandile tekitatud kahju suuruse kohta.

5000 hektari suuruse jahipiirkonna nõuet saab julgelt nimetada negatiivseks ajaloopärandiks, sest selline nõue kehtestati ilma pikemate selgitusteta 1994. aasta jahikorralduse seaduses. Kuigi omandi kaitse põhimõtted on oluliselt edasi arenenud, seisab jahiseadus samas aastas.

Sümboolne kompensatsioon

Riigikohus on ühes oma otsuses öelnud, et talumiskohustust peab olema võimalik vaidlustada, kui kinnistu omanikule tekkiv kahju on oluliselt suurem avalikust huvist. Kuna suurulukite populatsioonide kaitse ja jahiulukivaru säilitamine on avalik huvi, kannavad eraomanikud seda kahju meie kõigi huvides.

Ulukikahju on eraomaniku oma ja selle talumise eest makstav kompensatsioon sümboolne. Riigi käest ei saa nõuda küll kahjude täielikku kompenseerimist, kuid alati saab nõuda paremaid seadusi.

TASUB TEADA

Ulukite peletamise võimalused

Spetsiaalsed peletusvahendid, mis on mõeldud põtrade, kitsede, hirvede või jäneste peletamiseks.

Spetsiaalne peletamislint põdra peletamiseks.

Ajutised tarad või aiad.

Kemikaalid, mida saab ulukite peletamiseks puitsida või määrida puudele, näiteks Trico, WAM extra või Cervacol. Ulukitele ei meeldi ka muud tugevalt lõhnavad ained, nagu näiteks seep või koera- ja lambavill.

ALLIKAS: EESTI JAHIMEESTE SELTS

Jahimehed peavad maksma kahjustatud riigimetsa eest

Riik esitas 12 jahiühendusele arved kokku 39 hektari metsa ulukikahjude kohta, kus RMK-l tuleb kevadel uued puud kasvama panna.

Eelmisel aastal hüvitas RMK-le ulukikahjusid riigimetsas üheksa jahiühendust, nõutav kogusumma oli toona 5400 eurot ning metsakultuure rajati või täiendati 15 hektaril. Tänavu plaanita-

vad tööd 39 hektaril lähevad maksma 30 200 eurot. Jahiühendused peavad sellest tasuma 28 300 eurot, sest katavad osa kulust tööga.

Põhiline metsakahjustaja on Eesti metsades traditsiooniliselt põder, kes sööb nii äsja kasvama pandud metsakultuuri, aga võib kahjustada ka noorendikku ja latimetsa.

Jahimehed hüvitavad riigimetsas tehtud ulukikahjud RMK-le tänavu teist aastat järjest, vastav kokkuleppe sõlmiti pärast 2013. aastal kehtima hakanud jahiseadust.

Kokku on RMK sõlminud riigimetsa jahindusliku kasutuse lepingu 325 jahipiirkonna kasutajaga.

Mullu tekitasid ulukid riigimetsale kahju 536 hektaril, aasta varem oli olulisi ulu-

kikahjustusi metsakultuurides, noorendikes ja latiealistes puistutes 654 hektarit. Jahimeestele esitatakse ulukikahjude eest arve juhul, kui kahjustatud ala tuleb uuendada või täiendada ning on selge, et kahjustus on tekkinud RMK-ga sõlmitud lepingu kehtivusperioodil. Kahju hindamise aktile eelneb keskonnaameti ekspertiis.

AUTOSPIRITIST TIPPVARUSTUSES SUBARU OUTBACK SUMMIT ERIHINNAGA

VEEL
VIIMASED
AUTOD SAADAVAL,
HINNAVÕIT KUNI

4800 €

JA TEIE VANA AUTO
OSTAME TAGASI

Ülirikkalik standardvarustus:

- automaatkast
- sümmeetriline nelikvedu
- EyeSight juhiabisüsteem koos automaatpidurduse ja kohanduva kiirushoidikuga
- nahkistmed
- istmemäludega elektriline juhiiste
- elektriliselt reguleeritav kõrvaliste
- elektrilise ajamiga tagaluuk
- elektriliselt reguleeritav katuseluuk
- Smart Key nupust käivitus

- LED esilaternad
- puutekraaniga navigatsioonisüsteem
- Harman/Kardon premium helisüsteem
- "Piano black" ilulüüstud salongis
- roostevabad lävepakukatted
- tagumised toonitud klaasid
- parkimiskaamera
- vihmaandurid
- 18" kergmetallveljed
- metallikvärv
- 3 aastat tasuta hooldust

autospirit

Ehitajate tee 122, Tallinn
tel 659 9499
tallinn@autospirit.ee
www.autospirit.ee

**3 AASTAT TASUTA
HOOLDUST**

SUBARU

Confidence in Motion

OSTAME RAIEÕIGUST JA METSAKINNISTUID!

ÄRA MÜÜ OMA METSA VAHENDAJA KAUDU!
KÜSI PAKKUMIST OTSE MEILT!

joel@valgapuu.ee, tel +372 55 19 478

www.valgapuu.ee

